

LIETUVISKAS SAVAITRASTIS
Išleina kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Laidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse — \$3.00
Kanadoje — \$4.00 Kitur — \$4.50
Užsienyčiai galima kiekvieną metų, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžių.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States — \$3.00
In Canada — \$4.00 Elsewhere — \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 8

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO

February — Vasario 23 d., 1950 m.

(35-ti metai — 35th year)

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Atsiranda knygu

Praėjusių metų pabaiga ir šių pradžia yra lyg aušra visiems jaučiantiems lietuviškų knygų badą.

Visų pirma pradėjo veikti dvi knygų platinimo vietos: GABJA Brooklynne ir PATRIOS atstovybė Stamforde, Conn. Tai buvo pirmasis atsakymas į klausimą, kur gauti lietuviškų knygų. Pradėjo dirbti ir kiti knygų platintojai, štai Clevelande J. Rimašauskas suorganizavo knygų platinimo kioską, veikiantį tuo tarpu tik sekmadieniais. Los Angeles V. Prižintas taip pat ėmėsi to darbo ir jam, atrodė, neblogai sekasi. Ką tik gauta žinia, kad Rochesterio N. Y., Vyčiai steigia knygų platinimo kioską. Atrodė, kad kartą pradėjus, tokių knygų platinimo vietų netrukus bus kiekvienoje vietovėje, kur tik gyvena daugiau lietuvių.

Tiesa, ligi šiol knygų platinimo skelbtos knygos buvo daugiausiai prieš 2-3 metus išleistos Vokietijoje. Bet pasakutinių metu atsirado jau ir nauji, Amerikoje ar kitur išleisti: S. Zorabako "Mėnesienos sėja", Runcės Dandierio "Šilkai ir vilkai", V. Janiko "Pakeliviniai", L. Dovidėno "Žmonės ant vieškelio", "Metraščių" ir kt.

DIRVA po ilgesnės pertraukos taip pat jau žengė pirmą žingsnį knygų leidimo srityje ir šiomis dienomis išleido Vyt. A. Brazulio "Aš laikiau pamaldas už Staliną". Šią knygą autorius skiria... A. Bimbai, R. Mizarai. B. Pruseikai, V. Andruliu ir kitiems Kremliaus "dievų" apashtalams...

Artimiausiu laiku DIRVA rengiasi išleisti Balio Gaidžiūno "Vienėrė metai ir viena savaitė", vaizdelius iš pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje prieš 10 metų ir Balio Augino lyrikos rinkinį "Širdim į tėviškę".

Chicagoje A. Vilainis leidžia apie 300 puslapių nygą "Žmogus kuris amžinai keliauja" (leidžiama sąsiuviniais). Knyga turėsianti apie 150 iliustracijų iš Lietuvos.

LIETUVIŲ KELIAS

Jau du numeriai naujojo laikraščio, apie kurį daug ir įvairiai kalbėta, pasiekė skaitytojus. Išleina ne du kartus per savaitę, o tik vieną kartą, 12 puslapių, bet puslapių mažesnių, kaip kiti laikraščiai, smulkios raidėmis. Pirmuosiuose pareiškimuose jis skelbiasi nesroviniu laikraščiu ir turinyje tuo tarpu nerodo srovinių tendencijų. Atstovų-platin-tųjų sąrašas matyti pavardės tik iš vienos srovės veikėjų.

Antrajame numeryje pranešama, kad leidėjai davė laikraščiu tik pagrindą pradėti. Kreipiama si į visuomenę stoti ir leidimo bendrovę, pirkti šerius, kurių kaina 50 dolerių. Skelbiamas kvieštų bendradarbių sąrašas, apie 80 vardų. Turinyje jų vardų dar beveik nepasirodė.

Pagerbė Juozą Kripą

Iš Detroito praneša, kad ten visuomenininkų būrelis specialiai pagerbė Juozą Kripą, jo gimtadienio proga. J. Kripas yra žinomas ALT sąjungos (anksčiau LVS) ir kt. org.-jų veikėjas.

Churchillis liko už durų Darbiečiai laimėjo

Bet parlamente jie beturi 50.6% atstovų. Manoma, kad gal net šiais metais reiks skelbti kitus rinkimus.

Visi anglai, kurie daugiau domisi savo krašto politika, o ypač tie, kurie ėjo lažybų, kas laimės rinkimus, peritos savaitės galė pergyveno daug susijaudinimų.

Pirmą dieną, kai pradėjo balsus skaityti, atrodė, kad darbiečiai laimi gana stipriai. Bet antrąją dieną, kai pradėjo ateiti žinios iš priemiesčių ir kaimų, konservatorių atstovų skaičius pradėjo kilti taip smarkiai, kad jau atrodė, jog gal ir pralenks darbiečius. Vieni metu konservatorių skaičius buvo tik šešias mažesnis, kaip darbiečių.

Darbiečiai kiek lengviau atsikvėpė, kai gavo 313-tą vietą: tai buvo persisvėrimas per pusę, nes iš viso dabar parlamente 625 vietos. Galų gale darbiečiai surinko 315 vietų (neskai-tant 4 dar nežinomų).

Churchillio partijai iki pusės trūkstą 19 vietų. Liberalai gavo tik 8 vietas (turėjo 12), įvairūs "nepriklausomieji" — 4 vietas (buvo 20), o komunistai prarado savo turėtas paskutines 2 vietas ir dabar Anglijos parlamente neturi nei vieno atstovo.

Anglai šitą kartą daugiau dalyvavo rinkimuose, negu prieš 5 metus. Todėl visos partijos dabar gavo daugiau balsų, negu anais metais, išskyrus komunistus, kurių balsai sumažėjo: tada buvo 103 tūkstančiai, o dabar tik 92 tūkstančiai.

Jeigu Anglijoje atstovų vietos būtų skirstomos griežtai pagal balsų proporciją, tai nei viena partija neturėtų daugū-

mos, ir valdyti galėtų ta partija, prie kurios prisidėtų liberalai. Nes darbiečiai gavo 46.2% balsų, konservatoriai — 43.4%, o liberalai — 9.1%.

Darbiečių vadas pasiryžo sudaryti vyriausybę. Bet tai bus vyriausybė, kurios padėtis bus kaip vaikščioti per ištemptą vielą. Užtenka, kad bent 3-4 partijos nariai pasirodytų ne drausmingi (o tai dažnai pasitaiko) ir vyriausybė jau nebūtų turėta daugumos parlamente.

Todėl ir manoma, kad neilgai laukus bus skelbiami nauji rinkimai, kad rinkikai aiškiau apsispręstų ar į vieną ar į kitą pusę.

Kas gi šiuos rinkimus laimėjo?

Sąlytum, kad Attlee, nes jis pasiliko valdžią. Bet palyginus tą padėtį, kurią jis dabar turi, su ligi šiol turėta, tai jam šie rinkimai yra didelis pralaimėjimas.

Churchillis... Jis laimėjo daug. Vietoj 29.5% jis dabar turi parlamente 47.4%. Bet vis dėlto jis liko už durų, tik... Jo Didenybės opozicijos vadas...

Prieš pat rinkimus Churchillis parodė dar vieną "kortą": jis pasiūlė, kad reikia dar kartą bandyti derėtis dėl taikos su pačiu Stalinu.

Churchillis gudrus politikas, bet per savo gudrumą nemazai ir klaidų yra padaręs. Ši jo "geroji korta" irgi greičiausiai buvo klaida. Jis pabandė pataikinti tiems, kurie labai bijo didesnio susipykimo su Stalinu,

tiems, kurie dar vaikiškai tiki kad su Stalinu kaip nors galima susitaikyti... Bet šiandien jau daug daugiau žmonių žino, kas yra Stalinas.

Tie, kurie nori tik Stalinui pataikauti, vistiek dėl to Churchillio pasakymo už jį nebusavo, kadangi tokių akys Churchillis yra tik "karo kurstytojas". Bet dalis tų, kurie gal dar svyravo, balsuoti ar nebalsuoti už Churchillį, išgirdę apie "naują Jaltą", turėjo pagrindo nuo jo nusisukti... Galimas dalykas, kad, jei Churchillis būtų susilaikęs nuo šios "kortos" iškėlimo, tai gal jis šiandien būtų Jo Didenybės ministeris, o ne opozicijos vadas.

TARP KŪJO IR PRIEKALO...

Tokia dabar yra prezidento Trumano padėtis. Kariškai ji nuolat ragina, kad reikia stiprinti karines pajėgas. Vidaus politikieriai ragina daugiau dėmesio kreipti į namų reikalus. Abiems reikalams nėra pinigų.

Prezidentas, atsisveikdamas į rinkimų artumą, stengiasi kiek galima daugiau įtikti rinkikams ir dėl to spiriasi prieš karinių išlaidų didinimą. Bet jeigu Berlyne vėl reiktų atnaujinti "oro tiltą" arba jeigu komunistai įsiveržtų į Indokiniją, tai noroms nenoroms reiktų daugiau paklausyti kariškių reikalavimų...

AR BUS BLOKADA BERLYNE?

Jau kuris metas rusai vėl sugalvoja visokių susisiekimo kliūčių su Berlynu. Manoma, kad jie nori dar kartą bandyti vakariečius išstumti iš Berlyno. Bet šie rengiasi nepasiduoti.

"Oro tilto" lėktuvai stovi paruošti, kad reikalui esant galėtų vėl pradėti nešti maistą ir prekes į Berlyną. Iš anksto sudaro Berlyne didesnes prekių atsargas.

Rusai tą, be abejo, žino ir, tur būt, stengsis išgalvoti kokį naują pokštą, kuriam vakariečiai nebūtų pasirengę atsispirti...

OLANDŲ "ŽELIGOVSKIUI" BLOGAI

Olandų karininkas Westerlig Indonezijoje sukilo prieš savo valdžios įsakymus ir su olandų karių grupe pradėjo partizaninę kovą prieš Indonezijos respubliką, kurią pati Olandija pripažino nepriklausoma.

Iš pradžių buvo įtariama, kad čia yra želigovskio taktikos pakartojimas. Buvo manoma, kad olandai viešai sutiko pripažinti Indoneziją, bet kita ranka slaplaimiai remia sukilėlius, kaip tai darė Lenkijos valdžia po Suvalkų sutarties su Lietuva pasira-

Karas niekuomet neišpranašaujamas

Bet jis yra galimas

Pereitos savaitės LIFE žurnalas daro įspūdį, lyg jis būtų išleistas jau karo metu. Jo viršelyje — atominės bombos sprogo vaizdas, tolimesniuose puslapiuose — žemėlapiai, su nurodymais, kuriais keliais sovičių lėktuvai gali pasiekti gyvinius Amerikos centrus, įvairių modernių ginklų paveikslai, Amerikos ir sovietų apsiginklavimo palyginimas, iš kurio matyti, kad sovietai beveik visose srityse turi žymiai gausingesnes karines pajėgas, negu Amerika...

Bet labiausiai įsidėmėtinas turėjo pagrindo nuo jo nusisukti... Galimas dalykas, kad, jei Churchillis būtų susilaikęs nuo šios "kortos" iškėlimo, tai gal jis šiandien būtų Jo Didenybės ministeris, o ne opozicijos vadas.

Tokia dabar yra prezidento Trumano padėtis. Kariškai ji nuolat ragina, kad reikia stiprinti karines pajėgas. Vidaus politikieriai ragina daugiau dėmesio kreipti į namų reikalus. Abiems reikalams nėra pinigų.

BĖDA SU PIRKLIAIS

Yra pirklių, kurie daugiau nieko negalvoja, kaip tik kad ką nors pardavus. Jie nesulaukė nepadavę net lazdos žmogžudžiui, kuris rengiasi ta pačia lazda smogti pardavėjui per galvą...

Panašius pirklius Amerika veltui stengiasi sudrausti nuo pardavimo į anapus geležinės uždangos kariniams tikslams tinkamos medžiagos. Išpėja neparduoti mašinų ir pieno. Kaip tik šiuo metu vyksta ginčas su angliais dėl jų užsimojimo siųsti į raudonąją Kiniją plieninius bėgius...

TRENKĖ DURIMIS

Jungtinės Amerikos Valstybės nutraukė diplomatinius santykius su Bulgarija. Pasitinybės visas personalas išvažiavo. Bulgarijos pasiuntinybei taip pat pasiūlyta nedelsiant išnykti iš šios šalies.

Achesonas ne vien Bulgariją, bet ir Rumuniją su Vengriją kaltina, kad jos nesilaiko taikos sutarties ir skiria Rytų Europą nuo laisvojo pasaulio. Tą kaltinimą sutvirtino minėtų valstybių piliečių turtų Amerikoje "užšaldymu".

Vengrijoje tuo tarpu nutesta 15 metų kalėti Amerikos pilietis Veger, kuris teisiškai "prisipažino", esą, šnipinėjęs Vengrijoje Amerikos naudai.

Keista, kad toks "durimis trankymasis" vyksta tik su šiomis trimis valstybėmis. Juk kiek ne geriau elgiasi ir Čekoslovakijos bei Lenkijos komunistinės vyriausybės, nekaltant jau apie jų pasielgimų tikrąją darė Lenkijos valdžia po Suvalkų sutarties su Lietuva pasira-

Formaliai aiškinama, kad šių

naikinimu. Todėl savaime aišku, kad karo reikia išvengti.

"Bet šitai išvada, — rašo LIFE, — stovi prieš tokius faktus:

Laisvojo pasaulio priešas yra nepermdaujamai nusistatęs su naikinti laisvąjį pasaulį.

Šis priešas negali nusileisti ir negali taikytis. Stalinizmo kūrėjai ir vadai yra dar, dar ir dar kartą pareiškę, kad komunizmo tikslas yra "komunizmo pergalė visame pasaulyje". Jie taip pat sako, kad Sovietų Sąjungos saugumui ir gerovei esminis reikalas yra šita pergalė. Jų sistema yra tiek paremta šiuo tikslu, kad jis yra pasidaręs svarbiausia būtinybe. Atsaky-mas nuo to sužlugdytų jų sistemą ir sunaikintų juos pačius.

Su sovietų komunizmu negali būti kompromisų ir susitarimų. Sovietų komunistai ne tik atsako vykdyti susitarimus. Jie naudoja kompromisus ir susitarimus tam, kad sunaikintų tuos, kuriems nusileidžia ir su kuriais susitaria. Kiekvienas kompromisas ir kiekvienas susitarimas, kiek tai liečia komunistus, yra tik tolimesnis laiptas į karą, kurį jie be paliovos bando.

Kiekvienas palankus sovietinio komunizmo veiksmas ar laiki-sena per pirmuosius atominio amžiaus metus veda prie išvados, kad bet koks atominis susitarimas su komunistais būtų panaudotas taip, kaip ir kiekvienas kitas susitarimas — priartinti "komunizmo pergalę visame pasaulyje".

Kada ir kokiomis aplinkybėmis sovietinis komunizmas per-eis iš žvalgybinio karo į šaudomąjį, išpranašauti negalima. Yra suprantama, kad sovietų komunistai nepasirinks šaudomojo karo, kaip metodo galutiniam sprendimui. Stalinas pats yra ne karta išreiškęs savo panieką karui (žinoma, "imperialistiniams karui"), kaip sprendimo priemonė. Bet Sovietų Sąjungos karinė galybė yra pasaulinio komunizmo garbinamas įrankis. Jų propagandistai be paliovos trimtuoja apie Sovietų Sąjungos karinę jėgą. Tik jie rūpestingai saugosi paminėti aplinkybes, kuriose sovietų komunizmas šoktų į šaudomąjį karą (išskyrus ju pačių krašto užpuolimą). Todėl laisvojo pasaulio strategai negali tikrai apskaičiuoti, kad toks ar toks atsprendimas sukels ar padės išvengti karo. Iš viso karas niekad nėra iš anksto iš-pranašaujamas. Bet jis visada yra galimas".

Šiame fakty išdėstyme nėra pasakyta nieko nauja. Bet gerai, kad pradedama atvirai ir realiai žiūrėti į padėtį.

Šiame fakty išdėstyme nėra pasakyta nieko nauja. Bet gerai, kad pradedama atvirai ir realiai žiūrėti į padėtį.

Šiame fakty išdėstyme nėra pasakyta nieko nauja. Bet gerai, kad pradedama atvirai ir realiai žiūrėti į padėtį.

ŠIOJE ŠALYJE

BEDARBIŲ SKAICIUS didėja, nors ir buvo daug optimistiškų pranašavimų, jog per pirmą šių metų pusmetį ekonominis gyvenimas kils. Sausio mėnesį buvo keturi su puse milijono bedarbių — daug daugiau, negu anksčiau buvo tikėtasi. Manoma, kad pavasarį tas skaičius sumažės, bet vasarą gali pasiekti iki šešių milijonų.

Bendrai imant, bedarbių yra apie 7% visų dirbančiųjų skaičiaus, bet yra vietų, kur bedarbių yra iki 12%. Darbininkijos vadovai reikalauja stiprinti nedarbo apdraudą ir plėsti viešųjų darbų programą.

Istatymų leidėjai tačiau dar mano, kad nėra pagrindo labai susirūpinti ir imtis ypatingų priemonių. Tačiau manoma, kad nedarbo didėjimas pagreitins skizmo mokesčių sumažėjimą. Sumažinus tuos mokesčius, atpigėtų kai kurios prekės ir padidėtų jų poreikavimas, padaugėtų ir darbo.

ANGLIES STREIKAS tebėra įstrigęs neaiškioje padėtyje. Darbininkai tebesilaiko nusistatymo "Nėra sutarties, nėra darbo" ir unijos vado įsakymo grįžti į kasyklas neklausio. Kasyklų savininkai nenusileidžia. Prezidentas įsako kasyklas valdžios žinion nenori. Žodžiu sakant, niekas nieko nedaro ir laukia. O anglies atsargos visur arba jau visai baigiasi arba jau ir pasibaigė...

Paskutiniėmis dienomis atsirado vilties, kad vis dėlto netrukus gal bus susitarta ir streikas galės baigtis.

TELEFONŲ STREIKAS, prezidentui Trumanui prašant, atidėtas dar bent 60 dienų.

SENATAS paskyrė komisiją iš-tyrinėti senatoriaus McCarthy tvirtinimus, anot kurių Vals-tybės Departamente tarnauja mažiausiai 57 komunistai.

MANCHESTERY, N. H., prasi-dėjo teismas gydytojui Sander, kuris pagreitino mirtį vienam ligoniui, sirgusiam nepagydoma vėžio liga. Jis tai padarė, kadangi matė, jog mirtis vis vien neišvengiama ir turi ateiti netrukus, tad laike, kad ligonis tik beprasmiškai kankinasi. Si byla jau yra sukilusi daug ginčų spaudoje. Įstatymai nenumato gydytojui tokios teisės. Bet yra nuomonė, kad įstatymus reikia atitinkamai pakeisti. Kiti tam priešingi — vieni grynai moraliniais smetimais, kiti praktiškai teisiniais sumetimais, numatydami, kad gydytojų teisė pagreitinti mirtį iš pasigai-tėjimo gali būti panaudota pik-tam, pavyzdžiui... pagreitinti įpėdinams galimybę paveldėti turtą...

NUOMŲ KONTROLĖS įstaty-mas, galimas dalykas, nebebus pratestas. Tuo atveju jis nusto-tų galios po 4 mėnesių.

PROGRESYVIŲ PARTIJA savo suvažiavime priėmė pareiškimą, kuriame švelniai pakritikuoja sovietų politiką. Manoma, kad tai yra manevas parodyti, jog partija nėra visiškai paklusni Maskvai. Bet drąsos savo kriti-koj ji nedaug parodė...

DAYTON, OHIO

TURĖJOM LIETUVOS DIENĄ

Jau keleri metai Daytono buvo apmirus tautinis judėjimas, ir ypač lietuvių tautinių švenčių minėjimai buvo užmiršti. Tik atvykus naujesiems lietuviams iš tremties, pagyvėjo lietuviškoji visuomeninė ir kūrybinė veikla. Vasario 16-osios minėjimas ir šiais metais kažin ar būtų surengtas, jei ne naujai atvykusių iniciatyva, ypač kun. V. Katarskio ir A. Mirono, kurie iš anksto išskėlė šią mintį. Daytono draugijų Sąryšio Komitetas šios šventės minėjimą apsiėmė sutvarkyti ir finansuoti.

Ir štai, vasario 19 d. lietuvių kolonija Daytono gražiai paminėjo šią mums brangią dieną. Reikia pažymėti, jog Daytono anglų kalba leidžiamai laikraščiai buvo atspausdinę Ohio gubernatoriaus nutarimą vasario 16 d. laikyti Lietuvių Dieną. Nedidelė parapijos salė pasiūlo trispalvę juostomis, o visos sėdimos vietos buvo užfentos žiūrovų. Visai minėjimo programai vadovavo kun. V. Katarskis.

Pradžioje L. Valiukas (buv. ŽIBURIŲ redaktorius) ilgokoje kalboje paaikšino seniesiems daytoniešiams, kokį gyvenimo lygį Lietuva buvo pasiekusi, pačią šventės prasmę ir dabartinį gyvenimo standartą pavergtose tėvynėje. Po to sekė deklamacijos, kurias atliko mažieji: Ramutė Gineitytė, Lėta Budelskytė, Jūratė Laikūnaitė ir Mary Ann Milaskevičiūtė.

Svarbiausiąją programos dalį sudarė St. Lauciaus vaidėlis iš dabartinio Lietuvos partizanų gyvenimo — "Paspalpingoje zonoje", kuriame vaidino vien tik naujai atvykę lietuviai. Vaidėlių režisavo ir įvedė masines scenas su dainomis A. Mironas. Jis pradžia ir pabaigai šio vakalėlio pridėjo scenas, kuriose vyrų choras padainavo "Qp. ėp. kas ten, Nemunėli" ir "Nurimk, sesut, gana raudoti". Roles atliko šie asmenys: partizanų vado — V. Vilimas, Aldonas — E. Babianskaitė, partizano Petro — V. Rusteikis, part. Povilo — R. Gineitis, part. Antano — Pakštas (ši rolė režisieriaus pridėta), šnipo Kvarkos — Stumbrys, Bobulės — A. Kvietkauskienė ir milicijos viršininko — L. Prašmantas. Dainas muzikališkai anipavidalino J. Raštikis, o scenoje partizanų vaidavo ir dainavo R. Babickas, L. Biehnėvičius, S. Bučmys, J. Grimskis, V. Vaitkevičius visi naujai atvykę ir B. Pakšto orkestro dalyviai. Dekoracijas piešė nats režisierius A. Mironas. Reiktu pridurti, jog Daytono dekoracijos scenoje yra retas dalykas, taigi, vietiniai lietuviai juo labiau tuo džiaugėsi. Vaidinimas pavyko gerai ir atitinkamai nuteikė žiūrovus.

Toliau sekė tautiniai šokiai, kuriuos atliko mišri šokių grupė tautiniuose drabužiuose: I. Pakšaitė, P. Žilinskaitė, K. Zubrickaitė, E. Ambrozaitė, Vaitkevičius V., R. Babickas, L. Prašmantas ir J. Mikalauskas, R. Babickas ir V. Vaitkevičius pašoko visų pamėgtąjį "Oželį".

Programos pabaigoje mišrus lietuvių choras giedojo žuvusiems už Lietuvos laisvę pagerbti A. Vanagaičio "Malda" ir padainavo tris dainas. Kun. V. Katarskis padėkojo visiems prisidėjusiems prie šventės rengimo, ypač vaidintojams ir režisieriui A. Mironui, kuris įdėjo labai daug pasisveitimo ruošdamas veiklą ir piešdamas dekoracijas.

Vasario 18 d. vakare bažnyčioje įvyko gedulingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės.

Patį Nepriklausomybės minėjimo šventę pasibaigė blaiviai ir jokių šokių nedaryta, nors tai buvo sekmadienis. Lyg ir jaunimui kompensuoti, vasario 21 d. parapijos salėje Sąryšio K - tas surengė kaukių balių, grojant B. Pakšto orkestrui. Geriausios kaukės buvo duoti

daiktiniai prizai. I-ji prizą laimėjo G. Babianskaitė, apsirėngusi "Jeva arba uždraustuojai vaisiumi", II-ji premija teko amerikietei Normai Landsidel "Žuvis", III-ji premija "Jūrininkui" (M. Steinbrunner - Vilimaitytei) ir IV-ji — "Senioritai" (S. Milaskevičiutei). Kadangi buvo ir vaikų su kaukėmis, tai jie visi apdovanoti saldumynais. Bufete buvo galima gauti lietuviškų bulvinių blynų.

* *

Visus daytoniešius skaudina naujiena, kad mėgiamas ir puikus B. Pakšto orkestras jau nebegros Daytono, nes nuo pavasario persikels į Chicago. "Čia nieko nebeliks, kai jūs išvažiuosite, — kalba daugelis, — neturėsime nei choro nei orkestro... Ir vėl mūsų kolonija snaus lietuviškoje veikloje..." Iš tikro gaila, kad taip gražiai pasirodė ir puikiai susigyvenę Pakštiečiai turi apleisti Daytono padangę.

R. U-

MIAMI, FLA.

GYVAS SEZONAS

Šią žiemą į Floridą privažiavo daugiau atostogautojų, nei kitais metais, bet vietų apsigyventi dar netrūksta. Yra atvažiuosiu daug ir lietuvių. Todėl turėjome daug įvairių parengimų.

Pilietių Klubas surengė trispalvę balių ir tris piknikus, BALFas surengė tris piknikus ir sukėlė per 200 dolerių šalpos reikalams. SLA 44 kuopa jau turėjo vieną pikniką ir dar turės kovo 5 d. o svarbiausia — pirmą kartą čia buvo surengtas gražus Lie-

tuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimas (vasario 17 d.). Turėjome visą eilę kalbėtojų: Alb. Kaulakį, teis. Žiūrį iš Chicago, Pivoriūną iš Pittsburgho, Michelsoną iš Bostono, o meninėje programoje turėjome čia neseniai susidariusį chorą, vyrų kvartetą, deklamatorių ir t. t.

Aukų surinkta \$511.50. Pivoriūnas, Žiūrys ir Slavinas aukėjo po 50 dolerių, buvo aukojusių po 25 dolerius. Jonas Versbela

Puse po dvyliktos val. pikietuojančių banga išsiliejo apie šv. Antano mokyklą ir jie suėjo į mokyklą. Buvo paprašyta nekelti triukšmo, ramiai vaikščioti. Pirmą valandą visi išsipylo į gatvę nešini plakatais su įvairiais užrašais. Andrulis turėjo kalbėti antrą valandą. Reiškia,

tuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimas (vasario 17 d.). Turėjome visą eilę kalbėtojų: Alb. Kaulakį, teis. Žiūrį iš Chicago, Pivoriūną iš Pittsburgho, Michelsoną iš Bostono, o meninėje programoje turėjome čia neseniai susidariusį chorą, vyrų kvartetą, deklamatorių ir t. t.

Aukų surinkta \$511.50. Pivoriūnas, Žiūrys ir Slavinas aukėjo po 50 dolerių, buvo aukojusių po 25 dolerius. Jonas Versbela

Puse po dvyliktos val. pikietuojančių banga išsiliejo apie šv. Antano mokyklą ir jie suėjo į mokyklą. Buvo paprašyta nekelti triukšmo, ramiai vaikščioti. Pirmą valandą visi išsipylo į gatvę nešini plakatais su įvairiais užrašais. Andrulis turėjo kalbėti antrą valandą. Reiškia,

tuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimas (vasario 17 d.). Turėjome visą eilę kalbėtojų: Alb. Kaulakį, teis. Žiūrį iš Chicago, Pivoriūną iš Pittsburgho, Michelsoną iš Bostono, o meninėje programoje turėjome čia neseniai susidariusį chorą, vyrų kvartetą, deklamatorių ir t. t.

Aukų surinkta \$511.50. Pivoriūnas, Žiūrys ir Slavinas aukėjo po 50 dolerių, buvo aukojusių po 25 dolerius. Jonas Versbela

Detroit, Mich., Naujienos

DETROITIEČIAI PIKIETAVO ANDRULI

visi atėję į susirinkimą turėjo progos pamatyti, kur jie eina. Komunistai prieš susirinkimą išsiuntinėjo gražius kvietimus net ir nekomunistams. Daugelis atvykę prie svetainės ir pamatę didžiulę eiseną, apsisuko ir grįžo namo. Dar kiti, kurie svyravo eiti ar neiti, laukė, kol pikietuotojai išsiskirstys ir tik tada įėjo.

Pikietavę Amerikos piliečiai išdalino lapelius, pasakančius, kas yra Andrulis ir jo sekta. Buvo čia ir tremtinių, Universiteto iš Detroit studentų, karo veteranų, lenkų ir kitų organizacijų atstovų.

Komunistai irgi turėjo lapelius, kurių policija neleido lauke platinti, bet mums pavyko jų gauti. Tuose lapeliuose jie begėdiškai puola buvusius tremtinius.

Pikietavimo tvarka prižiūrėjo apie 11 policininkų. Buvo pėsčiomis keliais žodžiais su vienu kitu iš komunistų, ypač su moterimis. Viena jų, atsistojęs prie durų, visa gerkle pradėjo šaukti prieš tremtinius, bet ją policija įstūmė į vidų.

Buve salėje pasakoja, kad Andrulis buvęs nusiminęs, lėtai kalbėjęs, per daug nieko nekalbinęs. Jis esąs auka šaltojo karo. Bet užtai vietinė komunistų rėkė čia neminėtinais žodžiais, neikė pikietuojančius ir pareiškė, kad čia visi vien Stalino galvė turėsia visą pasiudoti. Pirmą kartą atėję į komunistų susirinkimą pareiškė

kad daugiau jau ten nenorėtų eiti. Smarkiai prašyta aukų ir surinkta apie 300 dol.

Eiseną stebėjo visų laikraščių korespondentai ir slaptoji policija. Viskas buvo fotografuojama. Mūsų šaliai susimaišė su laikraščių atstovais ir sunku pasakyti, kiek kurių buvo, bet fotografų buvo apie 6. Ypač filmuota ir fotografuota einantieji į salę.

Apie 3 val visi pikietuotojai vėl grįžo į mokyklą ir, dar pasikalbėję, priėmė rezoliuciją ir pagiedojo Lietuvos himną, išsiskirstė.

Laikraščiuose dideli aprašymai

Rytojaus dieną The Detroit News įdėjo straipsnį, aprašantį pikietavimo eigą. Straipsnyje paminėtos organizacijos, kurios dalyvavo pikietavime, Andrulis tikslas ir pikietavimo priešais.

Detroit Times parašė straipsnį "500 Lithuanians Picket Leftist". Paminėjo beveik tą patį, kaip ir News, pridėdamas, kad lietuviai susirinko į šv. Antano mokyklą ir priėmė rezoliuciją prieš komunistus, kuri bus pasiųsta Michigan gubernatoriui, miesto majorui ir imigracijos įstaigai.

Galima matyti, kad ir laikraščiai jau gerokai nusistatę prieš komunistus. O buvo laikai, kada jie bijojo prieš juos žodelį ištarti. Šis pikietavimas daug ką pamokė ir iš pačių lietuvių tarpo, ypač tuos, kurie stovėjo anksčiau — su komunistais ar prieš juos.

M. Sims

STAMFORD, CONN.

PIRMĄ KARTĄ IR TIK SAVO JĖGOMIS

Vasario 18 d. pirmą kartą Stamforde lietuviai savarankiškai ir namuose, savo jėgomis paruošė Vasario 16-osios minėjimą.

Nedidelė salė buvo pilnutėlė. Susirinko visa lietuvių kolonija, per 100 žmonių, drauge su atžalynu.

Paskaitą apie Lietuvą skaitė Jonas Mašiotas.

Po paskaitos sekė mūsų atžalyno pasirodymas ir koncertinė dalis, kurioje mūsų solistai — Mainelytė (viešnia iš New Yorko) ir sktn. V. Bražėnas, fortepijonu palydint Levickienė, padainavo solo ir dviese po keleta

šiai šventei parinktų liaudies dainų. Dainininkams knygų leidyklos "Patria" atstovybė įteikė po pluoštelį jos išleistų, gražiai įrištų komp. Jakubėno gaidų, su atitinkamu įrašu.

Lietuvos vadavimo reikalams aukų surinkta \$87.30.

Iš pradžių buvo užsimota ruošti platesnio masto minėjimą, kviečiant miesto ir vietos laikraščių atstovus, nelietuvišką, ypač kitų pavergtų tautų visuomenę, tačiau mūsų solistams ir meno grupėms užgiedojus pasakiškus honorarus, teko apsiriboti savo jėgomis.

Minėjimas buvo kuklus, bet jausmus. Po minėjimo dar ilgai šnekučiuota, vaišintasi alumi, bet nešokta.

J. Mašiotas

GRAND RAPIDS, MICH.

TAUTOS ŠVENTĖ

Vasario 19 d. buvo surengtas Lietuvos Nepriklausomybės 32-ųjų metų sukakties minėjimas šv. Jurgio Draugijos salėje.

I minėjimą susirinko gana daug vietinių lietuvių ir atvažiuosiu. Tai, galima sakyti, vienintelis atsitikimas, kad tiek žmonių susirinko šioje salėje, nes sėdimų vietų visiems nepakako.

Kalbas pasakė vietos kleb. prel. J. Lipkus, Kęstutis Stepšys, dr. Ričardas Trumpauskas ir Pranas Turūta.

Meninę programos dalį atliko: šv. Petro ir Povilo parapijos choras, vedamas M. Salatkienės ir vyrų oktetas, vedamas Pr. Turūtos. Jun. Kovėra paskambino pianu, melodeklamavo Puodžiūnienė, G. Petronytė akordeonu ar prieš juos.

Kuškilytė (6 metų mergytė) sakė eilėraštį.

Vyrų oktetas, kiek teko nugirsti iš dalyvavusių, padarė gana gerą įspūdį, nes kai kurias daineles teko, publikai prašant, pakartoti. O Puodžiūnienė ir Kuškilytė savo gera intonacija taip sujaudino publiką, kad nevienam lietuviui išspaudė ašarą.

"Tokios programos dar mes neturėjome", — sakė daugelis vietinių lietuvių. Minėjimą baigiant, ALT skyrė pirm. Morris padėkojo visiems už gausų dalyvavimą ir aukas. o meninės programos vadovui Pr. Turūtai ir jo oktetui dalyviams — už ištvėrmę ir pastangas.

Šios šventės proga buvo padaryta rinkliava Lietuvos laisvini- mo reikalams.

Dalyvis

RENGIA VAKARĄ

SLA 42-ji kuopa kovo 5 d. šv. Jurgio D-jos salėje rengia koncertą - vakarą. Programą atliks naujakuriai. Gautas pelnas skiriamas džiava sergantiems tremtiniais, pasilikusiems Vokietijai. Bus vaidinama A. Gustaičio "Sekminių Vainikas", dalyvaus Pr. Turūtos vedamas naujakurių vyrų oktetas, bus duetai ir solo.

Šis vakaras rengiamas pagerbti tiems vietiniams lietuviams, kurie vienu ar kitokiu būdu padėjo atvykti tremtiniais į Ameriką.

Naujakuris

LOS ANGELES, Cal.

LIETUVIŲ ŠEIMA SVENCIA AUKSINĮ JUBILIEJŲ

Vieni iš seniausių lietuvių Kalifornijoje, gyveną Los Angeles, Pranas ir Elžbieta Morkai, netrukus švencia reta šeimos šventę - 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Pranas yra 82, Elžbieta 84 metų amžiaus.

Morkai anksčiau gyveno San Francisko, bet nukentėję 1933 m. nuo ten įvykusio žemės drebėjimo, persikėlė gyventi į Los Angeles.

Šinepaprasta lietuvių šventė ši nepaprasta lietuvių šventė, kuria gali didžiulis visa čionvokstė lietuvių kolonija, sujungiamą su artėjančia šv. Kazimiero lietuvių parapijos švente, įvyksiančia kovo 5 d.

Šios didelės lietuvių šventės koncertinė programos dalis bus atliekama netoli bažnyčios esančioje mokykloje. o visos kitos iškilmės — parapijos bažnyčioje.

Koncertinėje programos dalyje pasirodys žinomieji solistai Korsak ir kauniškis Baltrušaitis, kuris pirmą kartą Los Angeles puikiai pasirodė Vasario 16-osios minėjime Patriotic Hall ir per iškilmingas pamaldas parapijos bažnyčioje.

V. B.

Visas aukas siųskite:
United Lith. Relief Fund
of America, Inc.
105 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.

LIETUVIAI TREMTYJE

FILMA - dokumentas istorijai,

įdomi pamatyti visiems:

tiems, kurie NEMATĖ, ir tiems, kurie patys tą PERGYVENO

DETROITE rodoma šeštadinį, kovo 11 dieną

Buv. Lietuvių Salėje

Vernor Highway ir 25-tos gatvės kampe.

Bilietai po 75 c., gaunami pas M. Sims, T. Dambruską, o rody-mo vakare prie įėjimo į salę.

Pradžią 7:30 val. vak.

Clevelande vėl bus kovo 18 8:00 v. v. ir 19 11:00 v. d.

KAS ir KUR

- Dr. A. Gerutis, Lietuvos pasiuntinys Šveicarijoje sekretorius, po ministerio J. Saulio mirties paskirtas eiti atstovo pareigas. Dr. A. Gerutis gyvena Berne. Paskutiniuoju metu jis turėjo pasitarimus su min. St. Lozoraičiu.
- Paskutiniu metu Amerikos lietuvių komunistų laikraščiai, leidžiami Maskvai dirguojant, ima įkvai aiškinti, kad ne visi dipukai vienodi, girdi, esą ir gerų žmonių... Tuo jie nori drumsti vandenį ir nukreipti prieš juos varomą akciją.
- Rašytojas dr. Vydūnas šiuo metu gyvena Vokietijoje, Detmole, ir artimiausiu laiku nemano niekur iškelti. Ten gyvendamas iš vokiečių valdžios gauna mažą pensiją, nes jis yra daug metų buvęs mokytoju Mažojoje Lietuvoje.
- Didžiojoje Britanijoje gyvenantieji lietuviai inžinieriai yra susiorganizavę į inžinierių draugiją. Draugijai priklauso 25 nariai. Tik trys iš jų dirba savo specialybeje.
- Inžinieriai E. Švedrys ir A. Tylis, dabar gyvenantieji Kolumbijoje, vieno vietos pirklio talkininkais, įsteigę įmonę, kuri gamina medicinos įrankius, vėjo variklius, baldus ir kt.
- Kolumbionai yra nuvykę 12 lietuvių inžinierių. Visi jie gavo pakenčiamą darbą, nes tame krašte jaučiamas nemažas to rūšies specialistų trūkumas.
- Niagara Falls, N.Y., mirė lietuvis kunigas P.J. Aukštikalnis. Jis buvo gimęs 1911 metais. Buvo Niagara Falls Šv. Jurgio parapijos klebonas.
- Žinomi Chicago's biznierių Kuračiai šiuo metu lankosi Europoje. Šventųjų metų proga buvo ir Vatikane. Iš ten išvyko į Šveicariją ir Portugaliją.
- Lietuviai miškininkai, esantieji Amerikoje, Chicago's mieste ruošia 30 metų sukakties paminėjimą nuo savos miškų administracijos įvedimo Lietuvoje.
- Vasario 18 d. SLA centro patalpose New York'e buvo surengtas pobūvis pagerbti į JAV atvykusį Kazį Škirpą, buvusį Lietuvos ministrą Berlyne. Pobūvyje dalyvavo visa eilė veikėjų.
- Pranešama, kad į Angliją iš Vokietijos yra nuvykę apie 6,500 lietuvių. Daugiausia jie dirba fabrikuose ir žemės ūkyje. Tik nedidelis skaičius jau pradėjo savarankišką darbą.
- Garsioji Grohno stovykla Vokietijoje, pro kurią praėjo beveik visi į JAV keliaujantieji tremtiniai, šiuo metu gerokai ištuštėjusi. Baigiama spręsti visų sulaukytųjų bylas, o kurių greit negalės išspręsti, tie grąžinti į ankščiau gyventas stovyklas.
- Prancūzijoje Lietuvių Šalpos Draugija šių metų valdybą išsirinko: O. Bačkienę, kun. Pečkį, inž. Stankevičų, Praną Dulevičių ir inž. J. Bulotą.
- Šių metų birželio mėn. suėina lygiai 10 metų nuo pirmųjų sovietų deportacijų iš Lietuvos. Šiuos žiaurus įvykius viso pasaulio lietuviai ruošiasi atminti.
- Įvairiuose laikraščiuose buvo paskelbta žinių, kad bus steigama DP valstybė Dipistanas. Dabar IRO praneša, kad tos žinios neturi jokio realaus pagrindo.
- Nemažai ginčų ir diskusijų sukėlęs Vinco Ramono romanas "Kryžiai" verčiamas į anglų kalbą. Verčia M. C. Starkus.
- Dr. Grigas Valančius, neseniai atvykęs į Chicago, sunkiai serga akių uždegimu.

- Vokietijoje šiuo metu didžiausia tremtinių stovykla laikoma Švabų Gmuend. Joje gyvena apie 1,500 lietuvių.
- Du lietuviai gydytojai, gyvenę Venecueloje, gavo teisę verstis medicinos praktika: J. Hermanavičius dirba Gurico ir Vlado Gutauskas Barbacoas miestuose.
- Venecuelos lietuvių laikraštis "Tėvų Kelias", iki šiol ejęs nepatvirtintai, nuo 1950 metų pradėtas leisti kas mėnesį. Laikraštį redaguoja kun. A. Sabaliauskas.
- Stuttgarto radijo stotis, girdima visoje Vokietijoje ir už Vokietijos sienų, šių metų Vasario šešioliktąją paminėjo labai gražiai. Buvo specialus pranešimas apie Lietuvą, apie dabartinę lietuvių pastangas išsilaisvinti ir transliuota daina "Op, op, kas ten, Nemunėli", įdainuota Čiurlionies ansamblio. Reikia pripažinti, kad Stuttgarto radijo stotis visas Lietuvos šventes paminė labai gražiai.
- Venecueloje įsikūręs lietuvis jūrininkas Zigmantas Domeika šiuo metu vadovauja 10,000 tonų didumui laivui "Linda", kuris įvairius pasaulio kraštus išvežioja benzina, žibala.
- LRKSA Vykdomosios Tarybos susirinkimas įvyks vasario 27, 28 ir kovo 1 ir 2 d.d., Wilkes Barre, Pa. Bus svarstomi tos organizacijos visi aktualesi reikalai.
- Pontifikaliniam Gregorijanos universitetui, Romoje, kun. Stasys Valiūšaitis apgynė tezę — Krikšto tėvų kilmė ir jų pareigos — ir gavo daktaro laipsnį.
- Laikraštinkas Aleksandras Merkulis, neseniai atvykęs iš Vokietijos, pradėjo dirbti VIE-NYBES laikraštyje.
- DRAUGAS paskelbė novelės ir vaizdelio parašymo konkursą. Skiriama dvi premijos. Pirmoji premija 75 doleriai ir antroji premija 50 dol. Abi premijas paskyrė J. J. Bačiūnas. Sudaryta iš laikraštinių ir rašytojų kūrinių vertinti komisija ir rašinius reikia prisiųsti iki birželio 1 d. DRAUGO redakcijos adresu.
- Rapolo Skipičio, kuris dabar gyvena Chicagoje, apskaičiavimu, lietuvių amerikiečiai nuo 1919 iki 1935 metų į Lietuvą savo giminėms ir įvairioms organizacijoms yra pasiuntę 100 milijonų dolerių.
- VLIKo delegacija, susidedanti iš J. Brazaičio ir V. Sidzikauskos, lankėsi Bonnoje, kur yra įsikūrusi dabartinė Vokietijos vyriausybė, ir kalbėjosi su eile atstovų apie Lietuvos reikalus.
- Generalas T. Daukantas iš Vokietijos nuvyko į Argentiją, Buenos Aires, ir ten įsikūrė.
- Kanados lietuviai baigia išgyventi įvykius susikaldymo nemalonumus ir steigia Lietuvių endruomenę pagal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės statutą.
- Buenos Aires, Argentinoje, apylinkėse gyvenę lietuviai pirklo 100 sklypų namams statyti.
- Iš Lietuvos praneša, kad muziko Karnavičiaus 1935 m. parašyta lietuviška opera "Gražina naujai" "perredaguota" ir užtempta ant stalininio kurlalio. Muzikas Karnavičius yra miręs, o sovietai negalėtingai klastoja jo kūrybą.
- Kanadoje, Ville Lasalle, įsteigta lietuviška mokykla. Jos mokytoju yra A. Ališauskas. Mokyklą lanko 28 mokiniai.
- Iš Toronto pranešama, kad ten eilė lietuvių naujakurių, atkelti į miškuose, dabar nebegalį gauti darbo.

Amerika nori

kad mes pasidalintume savo kultūra su amerikiečiais

Kai lipome į laivą, gavome iliustruotą 32 puslapių leidinį "Guide for New Americans". JAV prezidento H. Trumano 949 m. balandžio 16 dienos sveikinime toje knygelėje radome šitokias mintis:

"Amerikos žmonės tvirtai pasitiki savo valdžios sistema, kuri yra davusi jiems nepalankiamą asmeninę laisvę ir palankias individualines sąlygas, jie puoselėja laisvės idealus, kuriais jų tauta yra susidariusi, ir jie lieka pasižėmę principais, kad kiekviena žmogishkoji esybė turi tam tikras nenusavinamas teises."

Jūsų tauta — jūsų galvose ir širdyse

Šios mintys sutvirtino mūsų tikėjimą, kad, išstumti iš tėvynės, terorizuoti raudonųjų ir rudųjų, mėtų iš stovyklos į stovyklą ir vėtyti gausybės įvairių atspalvių vėtytojų, pagaliau keliaujame į kraštą, kuriame, jei būsim lojalūs jo gyventojai, niekas nesikėsins į mūsų teisę gyventi, į mūsų laisvę, į mūsų tikėjimą ir įsitikinimus.

O mūsų viltį, kad Naujajame Pasulyje ne tik rasime prastą žmogaus gyvenimą, bet ir galėsime išsaugoti kultūrinę savo vertybes, dar stipriau pakurstė to paties vadovo pareiškimai (30 psl.):

"Jūs atvykstate į Ameriką su vertybių lobiu — ne jūsų dėsne, gal būt, bet sukrautu jūsų galvoje, arba jūsų širdyje — su senosios jūsų tėvynės dainomis, liaudies menu, literatūra, socialiniais papročiais... Amerika nenori, kad jūs užmirštumėte tai, arba atitrūktumėte nuo to, kol būsite taip užsiėmę, mėginami pažinti mūsų papročius ir mūsų gyvenimo būdą. Priešingai, Amerika nori, kad jūs pasidalintumėte savo kultūra su kitais amerikiečiais."

Šie žodžiai ne tik stiprina viltį, bet ir įpareigoja ateiti su savo tautinės kultūros įnašu. Bet jei nori duoti, turi pats turėti.

Pirmųjų duoklė

Senoji mūsų ateivių karta padarė labai daug. Ji ne tik išsaugojo, kiek pajėgė ir sugėbėjo, gimtąją kalbą, dainas, giesmes, tautinius papročius bet ir sukūrė čia savąją spaudą, išleido nemažą knygų, pastatė šimtus puikių bažnyčių, priteigė mokyklų ir gausybę visuomeninių, kultūrinių, labdaros ir kitokių įstaigų ir draugijų. Senieji JAV lietuviai ir vertingai įnešė į šios šalies kultūrą, lygi išskėlė lietuvių vardą šiame krašte, įsigyjo palankumo krašto gyventojuose ir atsistojo ant tvirtų kojų.

Bet jie neužsidarė siaurame kauliute ir neapsiribojo savo asmenine gerove. Gerai ir blogais laikais jų širdys ir jų pinigėlis buvo atviro senajai tėvynei. Jie džiaugėsi Lietuvos laimėjimais ir sielojosi jos nelaimėms. Darė visa, ką galėjo, remdami Lietuvos pastangas atkurti nepriklausomą gyvenimą po I-jo pasaulinio karo; darė visa, ką gali, įsijungia į žūbtinę kovą dėl Lietuvos laisvės, sutryptos raudonųjų XX amžiaus vandaų II-jo pasaulinio karo šešėlyje.

Anais laikais JAV-se įsikūrę lietuviai dar kartą pademonstravo savo dosnumą ir tautinį solidarumą, gelbėdami brolius, atsidūrusius tremtyje: aukojo dolerius, siuntė siuntinius, klubeno Washingtono duris, remdami DP akto atsiradimo pastangas, o jam atsiradus — sudarinėjo darbą ir būto garantijas, finansavimą kelionę nuo uosto iki naujosios gyv. vietos, padėjo atsistoti ant kojų atvykusiems. Visos šios

veiklos akstinas buvo gimtosios žemės ir tautiečių meilė ir kilnus noras gelbėti tai, kas dar išgelbėti galima. Išgelbėti žmones iš medžiaginio skurdo ir dvasinio kinimo toje knygelėje radome šitokias mintis:

Mūsų svoris

Veikliai ir sąmoningai dalyvauti didžioje misijoje, kurią istorija užkrovė ant dar nesugadintos pasaulio dalies pečių, gali tik valstybiškai, tautiškai ir sociališkai susipratęs žmogus. Kas nevertina teisinės valstybės, nebrangina tautinės kultūros, nesisieloja dėl socialinio teisingumo, tas sunkiai gali rasti akstiną, skatinantį jį savo noru įsijungti į sunkią ideologinę kovą. Negali jis būti aktingas ir šiose istorinėse, jau per 30 metų tebevykstančiose laisvės ir vergijos grumtynėse, kurios, kad ir keisdamos savo formas ir smarkumo laipsnį, vis bręsta ir vis artėja į lemiamą pabaigą.

Mūsų svoris šioje gėrio ir blogio dvikovoje priklausys nuo mūsų sąmoningumo. Jei iš mūsų galvų išgaruos tie šventi idealai, kuriais laisvasis pasaulis grindžia savo buvimą ir kurie sąlygoja mūsų tautos prisikėlimą, ir jei mūsų širdyse išblės jausmai gimtajai žemei ir jos tautai, — mes tapsime nereikšmingi. Mes ieškosime kompromisų, žadančių mums laikinų asmeninių patogumų, tačiau draugieji ir stumiančių mus į eiles nusizengusių, nenorinčių pajudinti rankos žudomai tėvynei gelbėti ir dar laisvajam pasauliui nuo tų pačių pavojų apsaugoti ir nuo to paties likimo išgelbėti.

Blunką žmonės

Tautinio mūsų sąmoningumo išlaikymas yra neatskiriama sąsija su gimtąja kalba, tautiniais papročiais, mūsų menu, daina ir muzika ir apskritai mūsų kultūra. Ir jei šiandieną galime džiaugtis daug radę Naujajame Pasulyje šių gėrybių aruoduose, tai nepateisintume savo atsiradimo šiaurės geležinės uždangos ir šioje šalyje, jei pasitenkintume tik tų gėrybių konservavimu. Naujų jėgų įsiliėjimas reikalauja ir tų jėgų pasireiškimo. Ir jis, ačiū Dieviui, jaučiamas. Bet šalia jaučiamas ir kitas reiškinys — nublukimas.

Niekas nesidžiaugia savo spalvos netekusiu ir naujos neįgyjusi drabužiu. Lygiai nemiela matyti blunkantį žmogų. Blukimo simptomų galima aptikti įvairių. Tūlas tautietis, pavyzdžiui, pradedas sirgti blukimo liga, pasiėmęs "kurti" kažkokį žargoną, svetima tiek anglų tiek lietuvių kalbai ir tiesiog ižeidžiantį tiek vieną ir kitą. Ir taip įsiai pasitenkia viena pamiršti, o kitos neišstengia išmokyti. Nors ir gausia, jo galvoje, geriems norams esant, nedarkomos tilpti abi. Sunku būtų tikėti, jei nematytum, kaip tūlas tėvas, dar neseniai su savo prieaugliu čia atsiradęs, nekaltu šypsniu palydi šitokią savo vaiko kalbų makalą.

Nesimelsk lietuviškai!

• Betgi nemažesnio dėmesio verta kai kurių auklėtojų filosofija. Šie dėmesio verti auklėtojai (ar auklėtojos) pasiėmę aišbinti jiems mokyti ir auklėti atiduoties mūsų vaikams, kad jiems nėra reikalo mokytis gimtosios kalbos... Ir šį tautinės

mūsų brangenybės ir kitataučių mokslininkų pripažintos vertybės naikinimą skatina ne svertimi, o kai kurios mūsų pačių kilmės auklėtojos ir ne kur kitur, bet lietuvių parapijinių mokyklų sienose!

Būdamas nuoseklos savo įsitikinimuose, šios švietėjos laikosi dėsno, kad ir tikybines prievoles atlikti mažieji turi būti mokomi ne tėvų kalba. Kad šį "ruošą" sklandžiau vykdytų, vaikai raginami lankyti ne lietuvių kalba pamaldas, nors toje pačioje bažnyčioje ir tą pačią dieną esti ir lietuviškos.

Šių auklėtojų motyvas paprastas — vaikai negrįšia į Lietuvą ir lietuvių kalba jiems nebūsimanti reikalinga. Čia tuoj peršasi klausimas: iš kur tie "pranašai" žino, kas grįš ir kas negrįš į Lietuvą? Ir dar: kokie vėjai įpučia jiems įkvėpimą skelbti mintį, kad lietuvių tėvų lietuviams vaikams nesanti reikalinga gimtoji lietuvių kalba, kai toji lietuvių kalba yra dėstoma daugelyje JAV ir Europos universitetuose netgi nelietuviams studentams?

Ar Vytautas nuėjo su velniais?

Skaudžiai pažeidžia tautinius tėvų jausmus, kada jų vaikų auklėtojų tarpe atsiranda ir tokių, kurie skelbia griežtą kovą... tautiniams jų vaikų varmams! Tautiniai vardai, jų argumentavimu, esą "velniški vardai", nes, jų žiniomis, tokiais vardais besivadinausių danguje nesą. (Vargšai tie mūsų kunigaikščiai!). O visos šios "mėsas" ir pragaros gelmes nugrūdas Lietuvos krikščionys ir bažnyčių statytojus, apvainikuojamas pareiškimu, kad Viešpats Dievas nelaimingas Lietuvos ir iš to esančios visos negerovės...

Jei mūsų kunigaikščių vardai (Perkelta į 5-tą pusl.)

Dabar taip nebebus

Jau baigia ruošti planus, kaip tvarkysis Amerika, jei prasidės trečiasis pasaulinis karas

Kai praėjęs karas prasidėjo, Amerikos gyventojai jį tik pamazų pradėjo jausti. Karas jau buvo prasidėjęs, o čia dar buvo apie 9 milijonai nedirbančių, daugelis tik nustatytas keliais mėnesiais kaip po 40 valandų per savaitę, didžioji pramonė nenauodojo viso savo pajėgumo. Civilinių gyventojų gyvenimo standartas karo pabaigoje buvo aukštesnis, negu pradžioje. Vartotojai karui baigiantis galėjo naudoti 25% įvairių gėrybių daugiau, negu karui prasidedant...

Dabar taip nebebus. Dabar, jei kils karas, iš pirmos dienos visiems teks pajusti, kad čia ne juokai.

Atitinkamos įstaigos jau visai baigia rengti planus, kaip bus tvarkomasi Amerikoje nuo pat pirmos karo dienos. Kainos, algos ir nuomos tuoju bus "užšaldytos". Bus įvesta griežta tų dalykų kontrolė. Iš pirmos dienos bus įvestas racionavimas pirmojo eilės cukrui, gasolinui, mėsai, gal būt ir drabužiams. Tuojau bus sustabdytas automobilis, šaldytuvų, televizijos aparatų gaminimas civilių reikalamas.

Darbininkai, kur reikės, galės būti mobilizuoti kariniams dar-

• LIETUVA TIRONŲ PANCIUOSE — teisybės žodis apie tai, kas atsitiko su Lietuva. 312 pusl. Kaina \$2.00

Atlyginimų minimumas

75 centai už darbo valandą ne visiems privaloma mokėti

Gavome iš skaitytųjų paklausimų, kaip yra su tuo nustatytoju atlyginimo minimumu. Visur kalbama, kad nuo sausio mėnesio 25 dienos atlyginimo minimumas yra 75 centai darbo valandai. Bet praktikoje daugelis lietuvių naujakurių tokio atlyginimo nesulaukia. Pavyzdžiui, restoranuose indus plaukiantieji klausia, kas čia yra, kad jie nesulaukė ligi šiol jokio pasikeitimo...

Todėl yra svarbu žinoti, kad atlyginimo minimumo įstatymas apima ne visus, yra visa eilė išimčių.

Įstatymas sako, kad atlyginimo minimumas liečia visus samdinius, pasamdytus dirbti komercijoje arba komercinių gėrybių gamyboje.

Komercija įstatymo prasme yra vadinami prekyba, mainai, transportas, persiuntimas ar susisiekimas (keliavimas, susisiekimo priemonės) tarp kelių valstybių (state) arba bent tarp dviejų vietų, esančių ne toje pačioje valstybėje (state).

Taigi tokiose darbovietėse, kurių veikimas neišsėina iš savo valstybės ribų, atlyginimo minimumo įstatymas netaikomas. Aišku, tai liečia ir restoranus.

Be to, išimties taikomos taip pat žemės ūkiui, skalbykloms, valykloms, drabužių taisymo dirbtuvėms, žuvų produktų gamyboje, miškų tarnybose, mažuose laikraščiuose, miesto susisiekimo įmonėse, taksi, telefonų kumatorių tarnybose ir kt.

Tam tikrose geležinkelio, pieninių, medvilnės, cukraus, kiaušinių, paukštienos produktų gabos ar prekybos įmonėse netaikomas antvalandžių padidintas atlyginimas.

Tiksliai išskaičiuoti, kur ir kaip tas įstatymas taikomas ar netaikomas, yra gana sudėtingas dalykas. Konkretiu atveju, kai

bams ir turės keltis dirbti į karo pramonės centrus. Urmininkų ir smulkųjų pirklių sandėliai bus tuojau "užšaldyti" ir prekės galės būti pardodamos tik nustatytas kiekiškais. Daug mažmeninių krautvių turės būti uždaryta.

Privati statyba bus tuojau sustabdyta. Bus griežtai apkarpytas hipotekos (mortgage) kreditas.

Mokesčiai bus smarkiai pakelti. Asmeniniai mokesčiai bus apie pusketvirtą karto didesni, negu per praėjusį karą. Vėl bus įvesti pelno pertekliaus mokesčiai, taip pat bus padidinti ir kapitalo pelno mokesčiai.

Bendras civilinių gyventojų gyvenimo standartas bus pažemintas 20%, stengiantis atpa-laiduoti daugiau žmonių, gėrybių ir medžiagų karo reikalamas. Daugelio civilinių gyventojų vartojamų gėrybių nebus gaminama geresnės rūšies, o bus įvesti "karo modeliai".

Naujiems įrengimams kreditas bus visiškai sustabdytas. Bankų duodamos paskolos bus valdžios kontroliuojamos ir jų nebus duodama tokiems reikalamams, kurie nereikalingi karui.

Bus įvestas privalomas taupymas tiems, kurie dar turės atliekamų pinigų nuo mokesčių ir būtinų pragyvenimo reikalių. Dabar karas bus daug "totališkesnis", negu pirma būdavo. Visa tai bus, jeigu Kongresas patvirtins dabar baigiamus rengti planus ir... jeigu kils karas.

atsiranda abejonių, ar įstatymas teisingai taikomas, reikia klausiti informacijų atitinkamų įstaigų, kuri vadinasi:

Office of the Wage and Hour Division

Rašant laiską į tokią įstaigą, reikia parašyti šį pavadinimą ir pridėti tik miesto ar valstybės pavadinimą. Pavyzdžiui,

Cleveland, Ohio

Smulkesnio adreso nereikia. Čia dedame sąrašą, kurių valstybių kuriame mieste yra minėtos įstaigos skyriai:

Alabama — Birmingham
Arizon — Phoenix
Arkansas — Little Rock
California — San Francisco
Colorado — Denver
Connecticut — Hartford
Delaware — Wilmington
Florida — Jacksonville
Georgia — Atlanta
Idaho — Boise
Illinois — Chicago
Indiana — Indianapolis
Iowa — Des Moines
Kansas — Wichita
Kentucky — Louisville
Louisiana — New Orleans
Maine — Portland
Maryland — Baltimore
Massachusetts — Boston
Michigan — Detroit
Minnesota — Minneapolis
Mississippi — Jackson
Missouri — Kansas City
Montana — Butte
Nebraska — Omaha
New Hampshire — Manchester
New Jersey — Newark
New Mexico — Albuquerque
New York — New York
North Carolina — Raleigh
Ohio — Cleveland
Oklahoma — Oklahoma City
Oregon — Portland
Pennsylvania — Philadelphia
Rhode Island — Providence
South Carolina — Columbia
Tennessee — Nashville
Texas — Dallas
Utah — Salt Lake City
Vermont — Rutland
Virginia — Richmond
Washington — Seattle
West Virginia — Charleston
Wisconsin — Milwaukee

NAUJAUSI LEIDINIAI

...Neseniai iš spaudos išėjo šios knygos:

S. Zobarskas,
Mėnesienos sėja
Apsakka, iliustravo dail. D. Tarabildienė. 72 psl. Kaina \$1.00.

Runcė Dandierinas,
Šilkai ir vilkai
Dainos vietinės ir sovietinės. Iliustravo dail. P. Osmolskis. 64 psl. Kaina \$1.00.

Metraštis
Red. T. Dr. L. Andriekus, O.F.M.
Iliustravo dail. Vl. Vijeikis. Didelio formato 222 psl. Kaina \$2.50.

Dr. J. Balys
Istoriniai padavimai
Kaina \$1.25

Vincas Krėvė
Dangaus ir žemės
sūnūs
Kaina \$2.50

B. Brazdžionis
Per pasaulį keliauja
žmogus
Kaina \$2.00

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

GABIJA
412 Bedford Ave,
Brooklyn 11, N. Y.

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

LABDARINGA VALSTYBĖ

ARTINANTIS RINKIMAMS Amerikoje, žmonės vėl dažniau svarsto klausimą, kas geriau: ar visiška ekonominė laisvė, ar vadinamoji "Labdaringa valstybė".

Kai Naujojoje Zelandijoje ir Australijoje, po daugelio metų darbių - socialistų valdymo, buvo išrinkti liberalai ar liberalų-konservatorių koalicija, Amerikoje "labdaringosios valstybės" priešininkai tuoju pirštą nukreipė į anuos kraštus, sakdami:

— Žiūrėkite, ten žmonės paragavo ir prisistatino valstybinės labdarybės! Jiems jau gana! Jie grįžta atgal prie privačios ekonominės laisvės!

Labiausiai buvo laukiama Anglijos rikimų rezultatu. Čia neišėjo toks pavyzdys. Bet ir čia konservatorių didelis laimėjimas, o darbių-socialistų vos "ant peilio asmenų" išlaikymas duoda progos sakyti, kad pasaulis jau baigia nusigręžti nuo socialistų eksperimentų. Iš to siūlo daryti išvadą, kad ir Amerikoje reikia susilaikyti nuo "socializmo fantazijų ir utopijų" vaikymosi, nes kuo anksčiau bus sustota, tuo mažiau reiksia gailėtis.

Vienas iš dažniausiai girdimų pasakymų prieš "valstybinės labdarybės" arba "valstybinės globos" sumanymus yra toks:

Daugeliui patinka, kad valstybė juos viskuo aprūpintų, už viską užmokėtų, kad patiems nereiktų dėti jokių pastangų, ir vis dėlto būtų galima gerai gyventi. Bet tą gyvenimą turi gi kas nors uždirbti ir už jį užmokėti. Valstybė gali tą padaryti tik išnaudodama darbščius žmones ir jų pastangomis išlaikydama tinginius! Bet tai yra ne tik neteisinga! Tai yra pavojinga, nes šitokio tvarko tinginių atsirastų vis daugiau ir daugiau, o būti darbščiu atrodytų kvaila.

— Valstybės globos nereikia, — sako kai kas, — nes žmogus, jeigu turi dantis, tai gali pasirūpinti ir duonos ir jis privalo tai daryti, kitaip jis tampa nenaudingas, nekūrybingas, suglebeliu...

Tokiose mintyse yra nemaža tiesos. O vis dėlto tai yra tik sveikų, stiprių egoistų kalba. Atverskime antrą medalio šoną. Ir pamatysime, kad liga ar kitokia nelaimė kartais užklumpa ir energingiausius kovotojus su gyvenimo sunkumais. Stiprūs kartais susiduria su dar stipresniais egoistais ir lieka neteisingai, žiauriai nusiskriausti, parblokti taip, kad jiems belieka tik keikti gyvenimą ir jo sutvarkymą...

Ir kiekvienas tas, kuris šiandieną išdidžiai kalba, jog žmogus turi tik pats savimi rūpintis ir neprivalo leisti būti valstybės globojamas, lyg mažas vaikas auklės vystomas, — ir tas vienas negražią dieną gali būti ištiktas tokio smūgio, kad visos jo geriausios amžiaus darbas, visos jo santaupos, visos jo apsirūpinimas irgi sprogs, kaip muilo burbulas...

Ar tada neteks grįžti prie šio klausimo ir pagalvoti: "Kodėl nėra nieko, kas padėtų man atsigauti arba bent padėtų nešuniškai gyvenimą baigti!..."

Prieš 50 metų miestuose dar nereikėjo griežtų eismo taisyklių, nei tiek žalių-raudonų šviesų. O pabandyk dabar paskelbti laisvę važiuoti, kaip kas nori ir... saugotis, kaip kas išmano!

Taip ir visame gyvenime. Valstybės globa žmogui šiandien yra ne kokia "socialistinė utopija", o neišvengiama gyvenimo būtinybė.

Net pati konservatyviskiausia partija pasaulyje — Churchillio partija — nežadėjo naikinti jau įvestų socialinių reformų Anglijoje, tik žadėjo jas geriau vykdyti. Jei Churchillis būtų žadėjęs grįžti atgal, tai socialistų partija Anglijoje šiandien būtų buvusi didžiausia laimėtoja. Australijoje, Naujojoje Zelandijoje liberaliai konservatoriškos partijos rinkimus laimėjo žadėdamos ne panaikinti socialines reformas, o tik apvalyti jas nuo biurokratizmo — pavojingiausios tų reformų ligos.

Ir čia reiktų daugiau galvoti ne apie socialinių reformų panikinimą, bet apie apsaugojimą jų nuo korupcijos ir biurokratijos vėžio.

Yra tokių "konservatorių", kurie, išgirdę apie kiekvieną įstatymą žmogaus socialinio saugumo padidinimą, šaukia, kad tai socializmas, kad žingsnis į bolševizmą.

Ar tokie socialinių reformų priešininkai nepagalvoja, kad kaip tik toks užsispyręs konservatyviskumas socialiniuose klausimuose gali būti daug trumpesnis ir tiesesnis žingsnis į bolševikinę revoliuciją ir diktatūrą, net negu pats socializmas?

Globa, skatinanti apsilėidimą ir užmušanti žmogaus iniciatyvos laisvę — blogas dalykas. Bet laisvė rykliams — nei kiek ne geresnis. Reikia rasti vidurio kelią. Valstybė neturi būti žmogaus viešpats, bet kodėl gi nenaudoti jos, kaip įrankio žmogaus gerovei apsaugoti?

ŠIŲ METU GRAIKIJA YRA AZIJOJE

Kai sovietai užgrobė beveik visus Balikanus, Vakarų sąjungininkai susigriebė, kad reikia išgelbėti nuo jų bent Graikiją.

Kai dabar raudonasis tvanas užliejo visą Kiniją, tai tie patys sąjungininkai susigriebė, kad reikia gelbėti prancūzų Indokiniją.

Graikijoje reikėjo ketverių metų, kol šiaip taip buvo numalšinti Maskvos remiami sukilimai. Kiek metų dar reikės, o bus to pasiekta Indokinijoje? Ten prancūzai vargsta jau penktus metus.

Ir lietuvių kelios dešimtys kovoja tame fronte

Tai yra mūsų jauni vyrai, kurie karui pasibaigus atsidūrė pavojuje būti grąžinti į čekistų nagus. Tada vakariečiai dar tebesijautė kaip "medaus mėnesyje" su sovietais ir labai lengva ranka tenkino bolševikų reikalavimus. Kad išvengtų to pavojaus, jie vėliau įstojo į prancūzų svetimąją legiją. Keletas jų gauna DIRVĄ (žinoma, po 2-3 mėnesių nuo išleidimo...) ir kartais parašo mums aiškų. Sunkus ten jų gyvenimas. Bet dažnai jie pabrėžia: kovojame ne tiesiog už savo tėvynę, bet vis dėlto su tuo pačiu priešu, kuris ją kankina...

Indokinijoje padėtis yra panaši į ligišolinę Graikijos padėtį, bet ir skirtinga.

Kraštas yra labai turtingas. Dėl to jis ir svarbus. Dėl to Maskva blizgančiomis akimis žiūri į tą kraštą ir seilę varvina. Dėl to ir vakariečiai nenori nustoti įtakos tame krašte. Todėl galima numanyti, kad dėl Indokinijos bus kovojama. Ir kovos jau ne vieni prancūzai. Amerika taip pat padės panašiai, kaip padėjo Graikijoje.

Prancūzai nebesistengia Indokiniją laikyti savo kolonija. Jie pripažįsta jai nepriklausomybę, bet nenori leisti, kad nepriklausomą Indokiniją valdytų jai priešingas ir Maskvai draugingas Hošimin, išėjęs politinius mokslus Maskvoje.

Buvęs Indokinijos imperatorius Baodai sudarė Indokinijos valdžią ir pasiskelbė valstybės galva. Prancūzai su juo susitarė ir oficialiai jį pripažįsta. Jį pripažino Anglija ir Jungtinės Amerikos Valstybės.

Bet Maskva pripažino Hošimin teisėtą Indokinijos valdovą. Drauge su Maskva jį pripažino ir kitos Maskvos priešiūro esančių Europos valstybių vyriausybės: Lenkijos, Bulgarijos, Rumunijos, Vengrijos ir net... Jugoslavijos!

Vyksta kova tarp dviejų valdžių, o drauge, ir kova tarp dviejų pasaulių. Vieni už vieną, kiti už kitą.

Vakarų remiamas Baodai turi silpną vietą: daugumas Indokiniečių jį laiko prancūzų marionete. O prancūzų jie nemėgsta. Hošimin irgi turi silpną vietą. Jį remia Maskva, o jis prieš žmones remiasi nacionalizmu. Jis skelbia, kad jis nori tik prancūzus išvyti. Anksčiau Azijos nacionalizmo čempionai buvo japonai.

Jeigu Japonija būtų patekusi į Maskvos kontrolę, tada Hošimin Indokinijoje būtų negalimas. Bet McArthur Maskvai neleido Maskvai įkelti koją į Japoniją. Maskva dabar Japoniją jau galutinai "nurašė" į nuostolius. Tai rodo ir Maskvos sutartis su Kinijos komunistine valdžia. Toji sutartis Japoniją ir "jos sąjungininkai" numatomi kaip bendri Maskvos ir Pei-ningo prieši.

Šitaip esant, Hošimin Maskvos pagalbos gali sulaukti tik per komunistinę Kiniją. Bet indokiniečiai kaip tik labiausiai nenorėtų... kiniečių. Iš čia žiūrėnt, keista, bet pagalvokime apie tai, kad ir tarp Europos tautų yra labai daug priešinamų, nors žmonės vieni ir kitus labai panašūs...

Jei Hošimin naudosis kiniečių pagalba, tai daugelis indokiniečių vien dėl to gali nuo jo nusiskuti.

Tuo tarpu prancūzai turi apie 150,000 karių prieš 70,000 Hošimin vadovaujamų sukilėlių. Bet kova tenai daug painesnė, kaip Graikijoje. Ir dėl gamtos sąlygų, ir dėl žmonių psichologijos.

Zinovai sako, kad jei Amerika nepagalbės 147 milijonų dolerių, tai per keletą mėnesių viskas bus tvarkoje. Bet Amerika "derasi" dėl tų milijonų pati su savimi. Kažin, ar ilgai derantis neteks daugiau pridėti?

LIETUVIO atstovas Amerikoje — St. Nasvytis, 4579 W. 157th St., Cleveland, Ohio. Prenumerata mėnesiui 50c.

J. Gudauskis

ATSIŠVEIKINIMAS SU TĖVIŠKE

Jau spalvina dangų pašvaistės
Liepsnojančių sodžių ir rūmų.
Kur dūkstanti giltinė švaistos
Tarp sutenų, rūko ir dūmų.

Jau šmėkšo ne pasakų baubas,
Lakiosios vaizduotės sukurta, —
Ateina Raudonasis Siaubas!
Jį lydi vaitojimai, skurdas.

Nėra jau man Tėviškė vietos!
Brangiausių pastogę apleidau,
Tuoj tapdamas elgeta svieto
Su ilgesio šydu ant veido.

Vienok, aš tikiu, dar išvysiu,
Nors griūvantį savo namelį!
Parėmęs pečiais jį laikysiu,
Dainuodamas džiaugsmo dainelę!

Tas klevas sargyboj prie vartų;
Tas kryžius medinis po langu
Meilės man daugelį kartų
Už svetimo krašto prabangą.

Sudievu žalioti giraitę!
Sulaukti tau linksmo rytojaus!
Palikite kalvos, šlaitai tie,
Kur mažas kasdieną bėgiojau.

Sudievu beržai sidabriniai
Ir pušys karalių vainikais!
Su vėjais pasiūskite žinią,
Kas Tėviškę mano ištiko.

Laisvoji valanda

VIENERI METAI IR Viena SAVAITĖ

Balys Gaidžiūnas

DIRVOS skaitytojams duodame kelias ištraukas iš Balio Gaidžiūno spaudai paruoštos knygos "Vieneri metai ir viena savaitė". Čia aprašomi lietuvių pergyvenimai pirmosios bolševikų okupacijos metu Lietuvoje, kuri truko kaip tik vienerius metus ir vieną savaitę. Šiais metais kaip tik su eis dešimtis metų nuo čia aprašytų įvykių. Ta proga numatoma išleisti minėtą knygą.

Redakcija

3.

PASAKOJA SOVIETŲ S-GOS PILIETIS

Vieną dieną iš Vilkaviškio grįžęs uošvis pranešė, kad jį mieste gyventojai išpėję būti atsargiems. Sako, mieste jau kalbama, kad Obelupių ūkis pasidaręs tautininkų centru.

— Tos kalbos mums visiems gali labai brangiai kaštuoti, — padarėme abu vieningą išvadą ir sutarėme kitaip tvarkytis. Aš pats išvažiuoju į Kauną ir Vilnių, kad atslūgtų vietinė aplinka.

Per dvi savaites aplankiau pažįstamus, daugiausia jau nebeturinčius darbo. Tai toki pat žmonės, kaip ir aš, pastatyti už įstatymų ribų. Mūsų gyvenimas priklauso nuo mūsų pačių sugebėjimų landžioti pro komunistinio režimo kilpas. Gyvenamos vietos dažnas keitimas sumažino sekimo siūlus. Tai tvirtino ir seni Sovietų Sąjungos gyventojai.

Man teko pažinti veterinarijos gydytojas, atsiųstas iš Rusijos čia kolektyviniam ir valstybiniam ūkiams pirkti veislinių gyvulių. Kelis kartus su juo susitikau ir išsikalbėjau. Jis galėjo mus daug ko pamokyti. Jis būdavo labai kalbus tik tuomet, kada likdavome dviese. Prie liudininkų jis tylėdavo arba Sovietų Sąjungos gyvenimą girdavo. Didesnėje draugijoje jis gerai mokėjo sverti žodį, nes gerai žinojo, jog už mažiausią neatsargumą tenka sumokėti ilgais ištremimo metais ir priverčiamųjų Sovietų Sąjungos stovyklų sunkiu fiziniu darbu.

— Jeigu jūs dar norite gyventi, jūs meskite viską ir keliaukite kur nors toliau, kur jūsų niekas nepažįsta. Pakeiskite vietą. Tai nedelskite. Jūs atminsit mano žodžius, kad taip reikia padaryti, jeigu norite dar kurį laiką išlikti nesutrypti, — kalbėjo veterinarijos gydytojas, išgyvenęs visus Sovietų Sąjungos gyvenimo "malonumus".

Tai buvo šventa tiesa. Kas keitė gyvenamąją vietą, kas nuolat nesimaišė toje pačioje aplinkoje, tas dar išliko. Kam buvo labai sunku iš savo namų išvykti, tą komunistai dažnai prievarta išmetė į gatvę ar išvežė į šiaurę. Gyvenama vieta keisti galėjo tik tie, kurie nebuvo prišti prie nuolatinės vietos. Kas buvo pririnktas prie darbo, kas negalėjo nė valandą pasitraukti iš tarnybos, tam buvo sunkiau. Vadinasi, man laimė už jo nelaimę, bet ji buvo labai brangi ir atėjo jį reikėjo mokėti didelėmis nervų duoklėmis.

Tam gerajam veterinarijos gydytojui už naujo gyvenimo pamokas tikrai buvau dėkingas. Dėkingas buvau ir už kitas informacijas.

Iš kelių turėtų pasikalbėjimų pastebėjau, kad jo viduje vyko didelis maištas. Tai buvo vienas iš milijonų Sovietų Sąjungoje pažabotų vergų, nuolat sekamų, terorizuojamų ir kraštutinai nekenčiančių "tėvo ir mokytojo", bet nuolat priverstų eiti prieš savo įsitikinimus ir kančioje gyventi.

— Ar ne juokinga, kad mes, valdantieji didžiausius žemės turtais ir turintieji derlingiausius ariamosios žemės plotus, atvažiujame pas jus pirkti veislinių gyvulių? Mes esame labiausiai pasaulyje atsiikę gyvulininkystėje.

— Mes giriamės pasauliui, kad Sovietų Sąjungoje ariama traktoriais, trąšos barstomos ir sėjamos lėktuvais, piaunama kombainais, o tuo tarpu pas mus tebėra pa-

tys primityviskiausio darbo įrankiai, kokių jūs krašte jau nematate.

— Mes šaukiame, kad atėjome jus išgelbėti iš skurdo ir skriaudų, bet patys važiuojame būriais ir perkame prekes, kurių mes savo tėvynėje jau daug metų visai nematome arba dėl nežmoniškų kainų negalime įpirkti.

— Mes jums atnešėme laisvę, bet jūs tos laisvės neturėsite niekad. Jūs niekad nebegyvensit kaip žmonės.

— Jūs būsit stumdomi daiktai, koku aš esu jau nuo tos dienos, kai Stalino galia paėmė viršų. Tuoju po to mano tėvas, buvęs Pavolgio ūkininkas, mirė kalėjime, motina išėjo iš proto. Aš augau gatvėje ir klaidžiojau po miestą. Nė pats nežinau, kaip užaugau. Paskiau dirbau kaip jautis kolchoze, kol patekau į veterinarijos mokyklą. Mano laimė, kad niekas nežinojo mano tėvo istorijos. Jeigu būtų žinoję, aš būčiau paženklintas persekiojimo ženklų ir negačiau jokio geresnio darbo.

Jis rūkė, gėrė ir pasakodamas verkė, kaip mažas vaikas. Tai buvo vienas iš milijonų sulaužytų Sovietų Sąjungos piliečių, bet nerandanti jokio kelio iš tos baisios velniavos išeiti.

Dvi savaites laiko praleidau kelionėse. Buvau užsukęs ir į savo tėviškę Aukštaitijoje. Nakties metu ten atsiradau ir po dviejų dienų vėl naktį išėjau. Tai buvo pats skaudžiausias vizitas tėviškėje, kur kas vasarą nuo gimnazijos laikų lankydavasis, vis rasdavau brangesnių ir brangesnių prisiminimų. Kiekvienas takelis be žodžių kalbėjo apie dienas, kada graži vaikystė nežinojo jokių varžų ir didelių bėdų. Čia man visada atrodė, kad kiekvienas sodo medis turi viską atsiminti, ką tad rūpestingai išgyvenome. O štai dabar, dienos šviesoje, net nedrįsau išeiti į pavasarįjančius laukus, kur pėmpės ir vieversiai suko naujus lizdus. Nedrįsau todėl, kad bijojau namiškiams padaryti nemalonumų. Aš nė kiek neabejojau, kad yra sekančių akių, kurios kerštingos. Kerštingos už tai, kad gimnazijos ir studentų dienose mokėdavau apie save suburti jaunimą ir nuotaikingai praleisti vasaros atostogų šventes.

Tėviškėje, kaip ir visoje Lietuvoje, buvo daug skausmo. Namiškiai negalėjo suprasti, kaip valstybinė tvarka, palaikoma tinginių ir prasikaltėlių, gali ilgai išlaikyti. Raminau motiną ir brolių, raminau kalbėdamas apie geresnes dienas, kurios turi ateiti. Raminau aiškindamas, kad dabar visas skriaudas reikia kantriai pakelti, kad mums reikia viena kita, jog išliktume nepaliesti laužančios srovės. Tokioje padėtyje mums reikėjo ramintis ir kitus stiprinti.

Grįžau atgal į Vilkaviškį, prisirinkęs glėbuis sunkių įspūdžių. Per tą laiką atnaujinau ryšius ir su tolimesnėmis krašto vietovėmis. Per tas dvi savaites ir čia nieko nauja nebuvo įvykę. Gal tik tiek, kad visi kasdieninių smulkmenų buvo dar daugiau išnervinti. Visi dar aiškiau matė, kad darbe jokio įsibėgėjimo nebėra, kad ūkis eina kasdien žemyn. Darbininkai, nuolat kiršiami, pradėjo nebeapsidirbti, aiškintis, kad jiems labai sunku, kad jie kitų darbininkų pajukiami, jog tokie ramūs.

— Kaip būtų gera, kad dabar teturėtume tikrai vieną arklį, dvi karves ir tik kelis akurus žemės, — guodėsi kaimynas ir pavydėjo tiems, kurie gyveno smulkiuose ūkiuose.

— Greitai ir dviejų karvių kiekvienam Lietuvos ūkininkui bus per daug. Kiekvienas greit ieškos progos turimo ūkio atskratyti. Tada ateis eilė kolchozams. O kolchozus kuriant, jau visiems Lietuvos ūkininkams ant kaklo bus užnerta tvirta komunistinė kilpa, — aesiaukiau.

Skoto taupumas

Skotas, bėgdamas pakviesti savo serganciai žmonai gydytoją, sako:

— Mieloji, jei aš nespėčiau pakviesti gydytojo ir tu numirtum, tai prieš mirtį neužmiršk užgesinti šviesos...

MŪSŲ KALBA

Redaguoja
Pranas Skardžius

JONAS JABLONSKIS

1930 m. vasario 23 dieną mirė Jonas Jablonskis (Rygiškų Jonas), mūsų bendrinės kalbos kūrėjas. Šiemet vasario 23 d. suėjo 20 metų nuo jo mirties, todėl šios sukakties proga tenka nors trumpai čia prisiminti šio garbingo ir mūsų tautai didžiai nusipelnusio eitąjį vargo kelią ir darbą.

Jis gimė 1860 m. gruodžio 30 d. Kubilių kaime, Būbėlių valsčiuje, Naumiesčio apskrityje. Lankė ir 1880 m. baigė Marijampolės gimnaziją su aukso medaliu; tais pat metais įstojo ir į Maskvos universiteto filologijos skyrių, kurį baigė 1885 m. Baigęs universitetą, mėgino iš pradžių gauti mokytojo darbo savame krašte, bet negavo. Tik 1889 m. buvo paskirtas Mintaujos gimnazijos mokytoju. Iš čia 1896 m. buvo iškeltas į Taliną, paskui (1902 m.) buvo išimtas į Pskovą, iš kur 1903 m. grįžo į Šiaulius. Vėliau teko jam gyventi Vilniuje, Panevėžyje, Breste, Gardine, Veliže, pirmojo karo metu Voroneže, paskui vėl Vilniuje ir pagaliau Kaune, kur baigė savo gyvenimo dienas.

Per visą savo gyvenimą J. Jablonskis be galo daug vargo, buvo persekiojamas ir blaškomas iš vienos vietos į kitą. Bet, būdamas didelis ir taurus patriotas bei pareigos žmogus, jis ne palūzo dvasiškai, ne pasidavė gyvenimo audrai, ne susigundė svetimomis gerovėmis, bet visa savo siela buvo ir pasilikusi prisirišęs prie savo tautos, prie jos brangiausio turto, gimtosios kalbos. Karštai trokšdamas tarnauti savo atbūdančiai ir vargstančiai tautai, jis daugiausia rūpinosi kurti ir tobulinti mūsų bendrinę kalbą, tą svarbiausią tautos paveldo sūsižinojimo ir pareiškimo įrankį, be kurio negali apsieiti nei viena sąmoningą ir kultūringą tautą. Ir jis, ryžtin-

gai dirbdamas beveik pusę šimtmečio, iš paprastos kaimiečių susižinojimo priemonės sukūrė visai tobulą įrankį, tinkantį net subtiliausiems minties niuansams reikšti. Šiandien, gerai mokėdami tą kalbą, mes be didelių sunkumų visai aiškiai ir tiksliai galime nusakyti visą, ką savo kalbomis gali išreikšti pačios pažangiausios pasaulio tautos.

Kol tą tikslą pasiekė, J. Jablonskis turėjo gana daug dirbti. Pradėjęs rašinėti "Aušroje" 1883 m., jis vėliau rašė "Šviesoje", "Varpe", "Vilniaus Žinioje", "Viltėje", "Vaire" ir kituose lietuviškuose laikraščiuose. Rašė daugiausia įvairius kalbinius straipsnius ir knygų recenzijas. Šalia to jis daug yra taisęs kitų rašytojų knygų bei straipsnių kalbą; taip pat jis yra nemažai pats vertęs arba kitų vertimus taisęs. Visai originalių veikalų jis, palyginti, yra nedaug teparašęs. Svarbesni iš jų čia paminėtini šie: 1901 m. "Lietuviškos kalbos gramatika", kurios pradžioje jis pirmą kartą yra išdėstęs savo bendrinės kalbos programą, 1911 m. Seinuose išleista "Lietuvių kalbos sintaksė", savo medžiagos gausumu ir išdėstymu sudariusi pagrindą visiems tolimesniams lietuvių kalbos sintaksės vadovėliams, 1918 m. pirmuoju ir 1922 m. antruoju leidiniu pasirodžiusi "Lietuvių kalbos gramatika", kuri visų mūsų nepriklausomybės laikų buvo ir iš dalies net dabar tebėra geriausias ir gausiausias bendrinės kalbos šaltinis, 1928 m. Kaune išleisti "Linksniai ir prielinksniai" ir kt. Čia dar tenka paminėti gausią lektūrą, kurią jis yra parūpinęs bendrinei kalbai mokytis, pvz. "Žiupsnelių" (1906 m.), "Visuomenės įniamiai" (1908 m.), "Vargo mokymai" (I ir II dalis, 1916 m.),

"Lietuvių literatūros istorijos santrauka" (1919 m. versta iš lenkų didžiosios enciklopedijos), "Pasakėčios" (1920 m.), "Sukčiai" (1921 m. E. Ožekienės apysakos perdirbiny), S. Smailso "Būdo įtaka", "Pareiga ir tiesumas" ir "Šeimos įtaka" (1923-24 m.), G. Sand "Baisusis milžinas" (1923 m. vertimas) ir kt. Įvairių straipsnių ir recenzijų jis yra parašęs apie kelis šimtus; visa tai šviesiojo Miltėnijos yra 1932-36 m. išleidus penkiaais storakais tomiais.

Studijuodami J. Jablonskio raštus, aiškiai galime pastebėti jo nuolatinį susirūpinimą mūsų bendrinės kalbos praktika, jos taisyklų ir sklandumu: tai buvo jo svarbiausias gyvenimo uždavinys. Bet jis buvo ne tik didelis lietuvių kalbos mokytojas, — jam lygiai dar rūpėjo ir visos lietuvių gyvenimo, pirmojo vietos švietimas, mokslo ir kultūra. Jis pats dirbo ir kitus ragino tautai dirbti ryžtingai, atsidėjus. Dirbo ne dėl pelno, bet iš pareigos, pamiršęs patį save ir savo reikalus. Net tada, kada mirtis traukė jį iš šio gyvenimo, jis nenustojė sielojėsi kalbos dalykais — jam dar rūpėjo, ar įvyks posėdis laikraštinių kalbos dalykams svarstyti.

Šiandien, kada mes esame netekę savo nepriklausomybės, J. Jablonskio asmenybė ir jo nuopelnai dar daugiau išryškėja, negu kada nors: iš vienos pusės, būdami išsiskirstę po visą pasaulį, mes lengvai galime tarpusavy susižinoti viena bendrą kalbą, kuriai jis yra padėjęs stipriausius pagrindus; iš kitos pusės, nuolatines jo pastangas mūsų bendrinei kalbai ugdyti ir tobulinti mes visados turi skatinti ne tik neužmiršti savo gimtosios kalbos, bet nuolat ją saugoti nuo nykimo ir menkėjimo. Tai bus geriausias paminklas ir atpildas už visą jo trūšią ir vargą.

Pr. Skardžius

Adomaitį - Šerną prisiminus

Gyvename įvairių teorijų gaidynėje. Eidami savo gyvenimo keliu, mes kai kada iš jo iškryps-tame ir nuklystame į tyrus. Ten klaidžiojame ir užmirštame savo namus. Ir nepajuntame, kaip patys tampame užmiršties aukomis.

Jau bus arti penkiasdešimt metų, kaip tūli iš mūsų sielojasi lenkams išversti Tadą Kosciuską, o tame dar nieko neat-sieję, jau sėdinasi Pulaskį, Sobieski ir dar kažin ką. O tuo pačiu metu tie veikėjai užmiršta savo namus. Užmiršta savo tautos pionierius, dirbusius savo tautos žmonių naudai ir gerovei, tikrai nusipelnusius pagarbos, kuriuos tačiau vėlesnių laikų tautiečiai jau užmiršo, o kiti ir visai nieko apie juos nežino.

Taip sakydamas, aš noriu prisiminti tikrai mūsų pagarbos nusipelnusį išeivijos lietuvių pionierių Juozą Adomaitį, buvusį daugiau žinomą iš jo slapivar-džio — L. Šernas. Apie jį šiek tiek rašė Merkelis, rašė Grinius ir dar vienas kitas, bet tai buvo tik nežymūs trupiniai. Chicagoje yra dar lietuvių, kurie atsi-mena jį gyvą buvusį. Jie prisimena tik vieną kartą jo silpnę (be kurių nėra nė vieno), o apie jo nuopelnus lietuvių švie-timo ir tautybės atžvilgiu nieko nenušimano.

Šerno gyvenimo pradžia

Juozas Adomaitis - Šernas gimė Smukliškės kaime (Naumiesčio apskrityje), 1859 m. rugpjūčio 7 d. Tai, jis buvo zanavykas.

Nors paprastai zanavykai yra stambūs vyrai tačiau mūsų Šernas nebuvo toks. Jis buvo smulkaus sudėjimo ir lėto būdo vyrukas.

Mokslus jis ėjo Marijampolėje, gimnazijoje, paskum Varšuvoje, kur tada tarp lietuvių studentų vyravo lenkiškas dvasia ir lenkų kalba, kol Jonas Basanavičius, iš Maskvos vykdamas savo tėviškėn, užsuko į Varšuvą ir ten lietuvių studentus užkrėtė lietuviškos dvasios ir paveikė taip, kad jie visi metė lenkavimus, ėmė protauti ir savo susirinkimuose kalbėti tik lietuviškai. Šitą atmainą liudija ir dr. V. Kudirka savo "Išpažintyje".

Savo susirinkimuose studentai iškeldavo visokių sumany-mų lietuviškos atžvilgiu ir tuo reikalu daug prikalbėdavo. Šernas visumet atidžiai kalbų klausydavo ir pats kalbėdavo paskutinį; kalbėdamas jis aiškiai nurodydavo teorijų klaidumus ir pateikdavo pataisas tiems klaidumams užpildyti. Tuo jis lietuvių studentų tarpe įgijo daug įtakos ir gausus kritiko vardą. O kad to vardo jis buvo tikrai vertas, tą jis pats įrodė lietuvių ir svetimtaučių spaudoje ginčydamas lietuvių vardą.

Už mūsų liko kruvinai keliai...

Los Angeles, Cal., leidžiamas didelis laikraštis GLENDALE NEWS-PRESS Nr. 153 įdėjo Vlado Bakūno straipsnį, pavadintą "Po dešimties metų — lietuvis pasakoją, kaip jis jaučiasi pa-bėgęs nuo raudonųjų."

Straipsnyje, kuris buvo išspausdintas pirmame puslapyje, tarpe kita ko sakoma taip: "...kai mes išlipome iš laivo New Yorke, už mūsų liko skurdas, badas, gaisrai ir dūmai, drėgnos slėptuvės, miestų griuvėsiai. Už mūsų liko puiki mūsų tėvynė Lietuva — paskendusi kruvinose ašarose po komunistų jungu. Už mūsų liko ilgi kruvinai keliai į Sibirą, kuriais nukeliavo mano sesuo, mano žmona, mano sesuo ir du broliai su šeimomis ir šimtai tūkstančių kitų nekaltų lietuvių..."

Toliau straipsnyje aprašoma

Iš namų negaudamas paramos pragyvenimui, Šernas uždariau-privatoje šeimynose, duodamas pamokas ir bendradarbiaudamas lenkų bei rusų laikraščiuose, o atsiradus lietuvių spaudai, jis bedradarbiavo "Aušroje", "Varpe", ir Amerikos lietuvių pirmuosiuose laikraščiuose (LIET. BALSAS, UNIJA, LIET. GAZIETA). Vėliau gyvenė kiek Austrijoje, buvo nuvykęs į Serbiją, paskui, gavęs pakvietimą VARPO redakcijon, nuyko Tilžen ir redagavo VARPĄ. Vėliau, gavęs Hamburge laivų bendrovės raštinėje vietą, ten prabuvo, iki Chicago savaitraščio LIETUVA leidėjas Olsauskas jį pakvietė LIETUVOS redaktoriumi vietai.

Šerno gyvenimas Amerikoje

Iš Vokietijos Šernas atvyko į Chicago (bene 1902 m.), kada Chicagoje negausus lietuvių inteligentų būrelis lietuviškai kalbėjo tik su praeikiškais, reikalingi esant, o tarp savęs kalbėjęsi tik lenkiškai ir rusiškai.

Atsikėlęs Amerikos klimatan, Šernas susidūrė su sveikatos kliūtimis; ilgai kamavo neurastenija ir akių uždegimas. Teko ilgai gydytis, kol pasveiko.

Amerikoje būdamas, Šernas visą laiką gyveno Chicagoje, tenai ir savo gyvenimą baigė. Kol buvo jaunas ir energijos pilnas, turėjo apsiėmęs draugų ir bičiulių-prisipaikėlių, kurie visur jį gyvė ir vertino. Bet kada jisai sulaukė senatvės ir, nebetekęs jėgų, liko be pajamų pragyvenimui, visi tie buvę pataikūnai nuo jo nusikreipė ir flegmatikai tyčiojosi, kam jaunas būdamas jis lobių nesusiėmęs. Šelp jį SLA ir TMD, bet tai jam išsekusių jėgų negrąžino.

Atsirado betgi vienas tautietis, kuris pasistengė nors mirusį Šerną pagerbti ir jo nuveiktus darbus tinkamai įvertinti, prie jo kapo pastatant paminklą. Tasai sąžiningas tautietis yra Stasys Grišius. Jis dirbo sunkiai ir ilgai, kviesdamas visuomenę prisidėti aukomis, kol tikslas buvo atsiektas.

Jis pats man vieną kartą skundėsi, kaip buvo sunku ir skaudu, kada sandariečių ir katalikų spauda tą jo sumanyimą boikotavo ir nė vieno jo atšaukimo į savo skiltis nepriėmė. Sako, dabar man daromi priekaištai už bernavimą socialistams vien todėl, kad socialistų laikraštis savo skiltyse dėjo visus mano atšaukimus ir nuo savęs ragino visuomenę prisidėti aukomis Šerno paminklui pastatyti.

Šerno kapas ir paminklas

Chicago Lietuvos Tautiškoje kapuose, netoli nuo vartų, dešinėje pusėje, yra Šerno kapas ir prie jo pastatytas paminklas.

Nėra tai išdidus paminklas, bet jis reikšmingas. Vasaros metu protarpiais Chicagoje užsuka lenkų turistų būrai, tylosiai atiduoda pagarbą čia pakastam garbingam išeivijos lietuvių švietėjui.

Vietiniai, senesnio amžiaus Chicago lietuviai, su šiuo paminklu yra jau apsiėmę, o jaunėsiųjų karta, jo reikšmės nesupranta ir juo visai nesidomi. O būtų labai gražu ir garbinga, jei chigagiečiai lietuvių pasi-stengtų įvesti metinę šventę su apeigomis prie Šerno paminklo, taip kaip jie turi metinę šventę su apeigomis prie Dariaus-Girėno paminklo. Dabar praktikuojama apeigė prie Šerno paminklo gegužės 30 d. visai nepitinka ir reikiamos reikšmės neturi. Reiktų suprasti, kad tokią šventę reikla skirti žmogaus

gimimui, o ne jo mirimui paminėti, kaip tai dabar lietuvių daroma, nors pas kitas tautas tokių "mirties minėjimų" nėra, nes mirties minėjimai dar daugiau slopiną ir be to jau labai kritusių gyvųjų nuotaka.

Šerno idėjos ir darbai

Be to paminklo, kuris dabar stovi prie Šerno kapo, yra dar kitas paminklas, kurį Šernas pats pasistatė savo darbais, kaip literatas ir idealistas. Jis nebuvo tas, kas šiandien taip labai priprasta vadinti "visuomenės veikėju". Jis buvo lietuvių visuomenės švietėjas — literatas. Jis savo plunksna menką laikraštį LIETUVĄ išstobulino ir išugdė populiariu laikraščiu, kurį tų laikų sumanesnieji lietuviai skaitė su dideliu pa-

Ben. Rutkūnas

DAINA APIE KLEVĄ

Kvepia oras. Saulė. Vėjas perpučia kiaurai. Sodo klevu klevužėlio rausta pumpurai.

— Vai ko, klevu klevužėli, įstabiai kaišais, ko sula šaltinė varva kruvinais lašais?

Ar žiemužės pūstas sniegas šaldė šakeles, ar tau gaila vėtrų laužo brolio pakelės?

— Nei žiemužės pūstas sniegas šaldė šakeles, nei man gaila vėtrų laužo brolio pakelės.

Tik man gaila bėružėlių kraujo nemunuos, it baltųjų dobilėlių, pakirstų šalnos —

mėgimu, ir ilgai netrukus LIETUVA paplito visose lietuvių kolonijose.

Tokio pasisekimo LIETUVAI pavydėjo Pensilvanijos lietuvių inteligentų būrelis, leidęs katalikišką savaitraštį GARSAS AMERIKOS LIETUVIŲ. Susitarę jie delegavo kun. J. Miluką, kad tas, nuvykęs Chicago, atkalbintų Šerną nuo LIETUVOS ir pakviestų jį redaguoti GARSĄ.

Apie tai jau pirmiau man buvo pasakojęs kun. M.P., bet vėliau tą patį man pasakojo ir pats Šernas. Pasakojo, kaip dr. Stupnickas telefonu jį iškviest vidurmiestini ir svarbią konferenciją, kur Šernas rado tą patį dr. Stupnicką ir kun. J. Miluką. Iš tos konferencijos nieko neišėjo, nes Šernas pasiūlymo nepriėmė. Paklaustas, kodėl jis nėjo GARSO redaguoti, jis atsakė: "Tai... kad pas juos nėra idėjos..."

Savo idealizmą jis viešai parodė LIETUVOS skiltyse, išėjęs atviron kovon su lenkiškais laikraščiais ("Zgoda", "Jutrenka", "Zorza", "Amerika" ir kt.) dėl lietuvių vardo šmeižimų. Teko jam iš tų laikraščių daug "szlupasų", "burbasų" ir kitokių pravardžių, bet tai negelbėjo. Jis faktai įrodė lenkų padarytas ir daromas lietuviams skriaudas ir lenkams iš kelio nesitraukė.

Teisme byla ir nakvynė kalėjime

Jis smerkė Seinų kunigų seminarijos regentą Giedraitį už prievartą lietuvių klierikam lenkinti. Jis smerkė vyskupą Zwierowicz už pikta išjuokimą ir ignoravimą lietuvių maldavimo, kuriuo lietuvių jį prašė bent prie vienos Vilniaus bažnyčios priskirti lietuvių kunigą. Jis peikė kun. Staigaitį, savo politikavimais užkirtusį kelią dr. Basanavičiaus išrinkimui į Rusi-

jos Vastybės Dūmą. Jis peikė kun. Miluką ir kun. Kaupą už intrigas, kuriomis tapo suskal-dytas SLA.

Pagaliau jis pabeldė ir į savo kaimyninės parapijos mokyklos duris, kurioje puslenkės mokytojos lenkino lietuvių vaikus (mokė juos lenkiškai). Iš to kilo didelis skandalas, išsivystė ilgi vaidai tarp LIETUVOS ir parapijos administracijos, teisme išdygo byla, ir LIETUVOS leidėjui Olsauskui drauge su redaktoriumi Šernu teko vieną naktį nakvoti apskrities kalėjime. Bet byloje teismas juodu išteisino.

Šitas įvykis buvo tiek stiprus, kad jis padidino net ir tą "visuomenės" dalį, kuri iki tol "žinojo", kad lenkas ir lietuvis tai du katalikai, o tautybės atžvilgiu nieko nenusimanė.

Greta šių ir kitų laikraštinių darbų lietuviųbei ginti ir ugdyti, Šernas "plėšė plunksną" (rašomosios mašinėlės jam buvo nežinomos), rašydamas mokslinio turinio knygas.

Tokių gana didukų knygų jis parašė net penkiolika: 1) Apie žemę ir kitus svietus, 2) Apsireiškimai atmosferoj, 3) Biologija, 4) Etnologija, arba moks-las apie žmonių tautas, 5) Geografija arba žemės aprašymas, 6) Gamtos pajėgos, 7) Hygiena arba mokslas apie sveikatos už-laikymą, 8) Iš kur atsirado naminiai gyvuliai, 9) Kaip gyvena augmenys, 10) Nematomi žmogaus priešai ir prieteliai, 11) Oras, vanduo ir šiluma, 12) Pajėjos organiško svieto, 13) Rašto istorija, 14) Senų gady-nių išnykę sutvėrimai, 15) Žvėrys ir žmonės.

Šerno darbų įvertinimas

Už šitų knygų paruošimą lietuvių kalba Šernas gavo labai daug pagyrimų, o LIETUVA už gražų jį atspaudinimą pelnė Paryžiaus parodoje du auksinius medalius. Tomis knygomis pasidžiaugė dr. Basanavičius pasakė: "Tai gražus mūsų Šerno plunksnos vaisius!"

Dr. Šiupas pasakė: "Mūsų Šernas yra vienatinis mokslo vyras lietuvių tautoje, geriausias geografijos ir gamtos mokslų žinovas."

Kunigas Jonas Žilinskas sakė: "Tai kad mes dar vieną tokį Šerną turėtume, kuris išnaudotų Simono Daukanto medegą Lietuvos Istorijai!"

Dr. V. Kudirka savo laisuke kun. Žilinskiui sakė: "Brolī, sakau tikrai, kad Šerno darbai yra neapsakomai brangūs lietuvių."

Ir šitkryjį, tokio knygų lobbio niekas kitas lietuviams ne davė ir niekas nemėgino duoti. Tegul tos knygos buvo iš dalies verstos iš svetimų kalbų, iš dalies parašytos sekant svetimus autorius, tačiau tai padarė tik vienas Šernas, ir jo pasekti niekas kitas nebandė.

Dabar Šerno knygos yra didelė retybė. Viena kita dar yra privatusiuose namų knygynėliuose, bet nusipirkti jų jau beveik negalima — visos išsibalsusios.

Vis-Lietuvis

AIDU LEIDEJAI SKELBIA

platinimo vajų
vasario ir kovo mėnesiais

AIDUS

redaguos redakcinis kolektyvas, sudarytas iš žymių lietuvių mokslininkų, rašytojų ir kitų kultūrininkų. Vyriausias redaktorius rašytojas Antanas Vaičiulaitis

AIDU prenumeratos kaina metams: JAV ir Pietų Amerikoje — \$5.00; Kanadoje — \$5.50; kituose kraštuose — \$6.00. Atskiras numeris JAV — 50 c. kitur — 55 c.

Adresas: AIDAI, Kennebunk

Port, Maine (U.S.A.)

Amerika nori

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

yra velniški, tai ir jie patys, jei jau ne velniai, tai labai netoli nuo tų pragarų įnamių nuriudėję. Jeigu tėvo motinos kalba išimtinai iš apyvartos, tai drauge turi būti nurašyta ir ta kalba sekamos rašomos pasakos, dainos, mįslės, patarlės, maldos... O jei dargi ir Dievuliui tas kraštas nepatinka, kodėl jis turis patikti mažajam jo tvari-nėliui, kuris jį dar susvystytas arba dar ant siūbuojančių ko-jyčių yra palikęs?

Slidus tai kelias ir gudus. Kur juo nueitume ir ką rastume?

Ką duosime?

Ir vėl prisimena mums adresuoti žodžiai:

Amerika nori, kad mes pasidalintume savo kultūrą su kitais amerikiečiais.

Kuo gi besidalinsime, kai patys nieko neturėsime? Ir kuo kuo gi pasiteisinsime prieš tą nemokytą, bet milžino vardo vertą Vargo Mokyklos mokytoją, įdiegusią ratelio palydėtą gimtojo žodžio ir didžios praeities meilę jaunutei sielai, kuri praeities vyrų pavyzdžiu išvedė tautą iš vergijos tamsos į laisvės šviesą?

Tuščiaidurių kevalų nereikia niekam. Nereikia jų nei Amerikai, nes, kaip byloja mums skirtas vadovas —

LIETUVIŲ KALBOS VADOVA patogiausia užsisakyti, siunčiant \$2.50 šiuo adresu:

Mr. J. Audėnas
14 Townsend Street

ANTRA OPERA AMERIKOJE?

Daugelis nustemba sužinoję, kad Amerikoje iš viso yra tik vienas nuolatinis operos teatras. Tiesa, garsus visame pasaulyje, bet tik vienas, ir tas patas kartais svyrnuojas, būti ar nebūti...

Dabar girdėti gandy, kad tame pačiame New Yorke galvotama sukurti antrą operos teatrą, kuris rodytų lengvesnes itališkas operas, neįtrauktas į Metropolitan teatro repertuarą.

DĖL TREMTINIŲ ĮKURDINIMO

Perskaičius Z. Jankausko jau ne pirmą straipsnį, kuriais jis ragina mus labiau susirūpinti čia atvykstančiais naujakuriais ir mano, kad geru daiktu būtų įsteigus jiems lyg ir kolchozą, užperkant didelį plotą žemės, kuriame jis galėtų augti iki miestelio, — suabejojau, ar paties tremtiniai to nori. Iki šiol aš tegirdėjau iš jų norą kuo greičiau sugrįžti į Tėvynę. Jie visi gyvai įsisaunoninę ir jos laisvės kovą (puikiai paliudija Chicagoje apsigyvenę tremtiniai, kurie vieną dieną paskyrė arti \$3.000).

Tiesa, yra ir tokių, kurie įsikibę gerų ir pelningų darbų turti tik vieną galę, todėl jie pavėluotai į šitą, anot jų, įvairiausių galimybių šalį atvyko.

Tokių, žinoma, maža. Daugumos ryškus noras prastumti čia metus — kitus, iki bus grąžinta Lietuvai laisvė, ir kuo greičiau atgal, Stipresnieji skubina ir dolerių užsidirbti, kad negrįžtu tušiomis. Natūralu, kad daugelis nepasitenkina pirmais gautais darbais, ieško progų šioj galimybių šaly greit praturtėti. Žinau porą, kurios ima darbus vienas nuo antro atsiskirdami, bet tas tik laikinai ir jie nesiskundžia. Bent iš mano sutiktų labai mažas nuostimis rodo norą čia ilgiau pasilikti. Jie šventai tebetiki galėsia grįžti į savo kraštą. Pagaliau ir mes patys gyvename ta viltimi, nes kitaip

iš kur gi plauktų mums toji energija ir Lietuvos laisvės kovai?!

Tačiau šitaip kalbėdama, aš jokių būdu neneigiu Z. Jankausko iškeltos minties. Tvirtinu, kad mums reikia vietos. Ir reikia nemažos vietos, kur galime būti laikinai priglauti negalinčius šioje šalyje sau pragyvenimo užsidirbti arba laikinai netekusius darbo. Ypač mūsų žymieji kultūrininkai, mūsų žmonės, kurių vardais ir darbais galime didžiuotis prieš laisvąjį pasaulį, negali mums nerūpėti. Tiek senesniųjų Amerikos lietuvių, tiek besikuriančiųjų turėtų būti rūpestis sudaryti jiems pakankamas gyvenimo sąlygas, kuriose jie galėtų tęsti kūrybinį darbą, galėtų just savo vertę ir nemaldauti Aukščiausiąjį, kad juos kuo greičiau juoda žemėlį priglautų.

Pritardama keliama minčiai ir turėdama galvoje mūsų žymiesniuosius kultūrininkus, noriu garsiai šaukti: sutarkime kuo greičiau įsteigti ką nors panašaus, kur galėtų čia minimi žmonės dirbti mūsų tautai brangų darbą ir iš to pragyventi.

Bet ar mes susitarsime? Ar mes užtektinai įsisaunoninę šio reikalo skubotumą? Kaip praeityje buvo su visais fondais, su Lietuvai vaduoti draugijomis, val ir dabar privalome steigti atskirus ūkinius atskirų draugijų bei pavienių žmonių iniciatyva, ir rankioti į juos šiandien desperacijon bekrentančius mūsų kultūrininkus. Maži ūkeliai lengvai likviduojami. Juos galima būtų panaudoti ir Amerikos senieji kultūrininkams, kurie senatvėje dažnas susiduria su vargu.

Gerais norais, sakoma, pragaras esąs grįstas. Eikime prie darbo!

Pr. Lapienė

NESUSILYGINA SU VOKIEČIAIS

Amerikos krašto apsaugos valdovai su dideliu nepasitenkimu prisipažįsta, kad net penkeriems metams po karo pradžios, Amerikoje dar nepasisekė padaryti tokios tobulo ir tokio dydžio raketinės bombos, kokia buvo vokiečių V-2.

Bet sovietai, galimas dalykas, tokias bombas turi, nes jie prisigaudė vokiečių specialistų ir pristatė juos dirbti savo ginklų dirbtuvėse. O vokiečiai, dažniausiai, drausmingas: ką jam liepia, tą jis ir daro...

Klausimas, kodėl vokiečiai pasizymi tokiu tobulumu technikos dalykuose. Greičiausiai todėl, kad vokiečiai yra papratę ir kasdieniniuose dalykuose viską padaryti labai tobulai, rūpestingai. Ar jie namus stato, ar drabužį siuva — vis žiūri, kad kiekvienas dalykas būtų tikrai savo vietoj ir švariai padarytas. Amerikoje daug kur to nežūrima, skubinama tik greit padaryti.

Yra žinoma, kad Amerikoje tik dabar pagerėjo daų pramonė, kada buvo rastos vokiečių daų pramonės paslaptys. Tikslų aparatų, ypač optikos stiklų srityje, ir šiandien vokiečių gaminiai dar laikomi pasaulyje tobuliausiais.

Tai nėra taip sau pagyrimas vokiečiams, o tik atžymėjimas, kad tobulumo pasiekimai geriau ten, kur visi savo srityje stengiasi viską padaryti ne tik greit, bet visų pirma — gerai padaryti.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.

Jonas Paplėnas, 4418 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Toronto, Canada

Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje

Jonas Palšis, 10, Warrel's Terrace, Bramley-Leeds.

Baltimorės naujienos

Vasario 16-tosios dienos minėjimas

Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius vasario 16 d. 7 val. vak. Lietuvių salėje suruošė iškilmingą sukahties minėjimą — bankietą.

7 val. salė jau buvo pilna žmonių. Aukštiejiems svečiams užėmus vietas, salėn buvo įneštos visų lietuviškų draugijų vėliavos. Minėjime pasakė kalbas šie asmenys: J. Kajeckas — Lietuvos Pasiuntinybės attache Washingtono, Kongreso nariai — Lansdale G. Sasser, George H. Fallon, Edward A. Garmatz, William P. Bolton, SLA Pirmilinkas adv. William F. Laukaitis, radijo komentatorius Jan Ross McFarlane, adv. N. Rastenis, adv. Thomas G. Grajauskas, dr. kun. Dambrasukas ir dr. kun. Mendelis.

Marylando valst. gubernatoriaus, senatorius Tydings atsiuntė savo sveikinimus, kuriuos perskaitė J. Miceika. Baltimorės miesto majoro sveikinimą perdavė atvykęs jo sekretorius. Kongreso narys Lansdale G. Sasser savo kalboje paminėjo, kad šį vakarą jisai turėjęs būti savo namuose, nes jam sueina lygiai 30 metų, kaip esąs vedęs, bet jisai pasirinkęs lietuvių ir atvykęs čia, nes čia jį traukusi jo širdis.

Visi kalbėtojai pranašingai minėjo, kad Lietuvos išlaisvinimo diena artėja ir ji esanti jau čia pat...

Pasibaigus iškilmingajam programos daliai, sekė linksmoji — šokiai.

Šventės minėjimas Vasario 19 d. prasidėjo pamaldomis šv. Alonso bažnyčioje. Iškilmingas pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. P. Dambrasukas. Pamaldų metu giedojo parapijos choras.

7 val. vakare Lietuvių svetainėje įvyko meninė dalis su pasikaitomis — kalbomis.

Kalbėjo ministras P. Žadeikis, prof. Stanka ir kun. Mendelis.

Maldą — invokaciją perskaitė dr. kun. P. Dambrasukas. Ypatingai gražių minčių šventės proga pasakė min. Žadeikis ir prof. Stanka.

Po kalbų meninę dalį išpildė mišrus ir vyrų chorai, kuriems dirigavo Jonušas.

Aukų tautos fondui tą dieną surinkta apie 490 dolerių.

DEVYNIOLIKOS TAUTŲ KONCERTAS

Vasario 21 d. 8 val. vak. įvairių tautų komitetas Baltimorėje, Politechnikos salėje, buvo suruošęs viešą koncertą, kuriame buvo pakviesti pasirodyti ir lietuviai.

Lietuvius atstovavo vyrų ir mišrus choras, kuriems dirigavo Jonušas. Šie chorai sudaryti iš naujakurių.

Buvo padainuota Jau praverti stonios vartai, Balnok, tėveli, juodberj žirgelį, Dunda-trankosi griautinis, Laisvės daina, Valio dalgele, Ta mūsų seselė ir Kurlteliai suljo. Pabaigai buvo pašokta pora tautinių šokių — Sustas ir Kalvelis.

Chore ir šokuose dalyvavusių moterų buvo tautiniuose rūbuose.

Muzikui Jonušiui tenka didelė garbė, kad, nežiūrint į sunkų finišą darbą įmonėje, — du vakarus į savaitę groja Lietuvių sveikino Toledo mieste įsikūrusių keletas latvių šeimų kolonija.

Ši kolonija dalyvavo posėdyje visi iki vieno, apdovanodami šventės prezidentų gėlėmis. Čia visi dalyviai sustojo ir pagiedojo Amerikos himną.

J. Sukys padarė ilgesnį pranešimą. Jis iškalbingai apmetė lietuvių istorijos bruožus nuo 15 šimtmečio iki šios dienos. Jo prakalbos turinį anglų kalba atpasakojo Račkauskas. Salėje buvo ir mums simpatizuojančių amerikiečių.

Toliau buvo trio dainos ir Lietuvos himnas. Vienam iš dalyvių pasiūlius, priimtos 2 rezoliucijos. Toliau vėl trio (dvilubas) fortepionu pritariant dainavo lietuviškas daineles (daugiausia St. Šimkaus komp.). Salėje matė susijaudinusių veidų ir besišluostančių ašaras vyrų, po daugelio metų išgirdus taip melodingas lietuviškas dainas gimtąją kalbą.

Pagalau Vytas Sutkus labai meistriskai pagrojo akordeono. Buvo atsilankę keletas šeimų iš Monroe ir Toledo apylinkių.

Vietos spauda — Catholic Chronicle, Toledo Blade Times — mūsų Vasario 16 dieną prieš ir po minėjimo gražiai savo puslapiuose paminėjo.

Atvykę iš Europos į Toledo vos keletas DP lietuvių šeimų čia įnešė gyvumo lietuviškoj akcijoj: vietos angliškoje spaudoje tilpo keletas raštų ir nuotraukų apie Lietuvą ir jos kančias. V. Janulaitienė porą kartų kalbėjo per radiją apie dabartinius Lietuvos ir lietuvių tautos budelius rusų komunistus, apie daromas galvažudystes. Įlieta naujo kraujo į vietos SLA kuopą. Dabar eilinis rūpestis, tai gauti lietuvių kunigą prie kurios nors Toledo bažnyčios, kurių čia yra apie 40. Taipogi didžiausias noras atsikviesti iš Clevelando koncertui mielos čiurolionėlius. Tai, žinoma, bus galima ir tikslingai daryti per Toledo meno muziejų, su kuriuo ieškoma kontakto.

NEAPSIMOKĖS PINIGUS KLASTOTI

Yra išrastas naujas prietaisas netikriems pinigams pažinti. Tuo prietaisu netikrą pinigą esą galima pažinti per kelias sekundes. Tą prietaisą bet kas gali valdyti, jis nesudėtingas. Ir jo kaina tik \$5.00.

Jeigu ištikrųjų taip, tai ne tik įstaigos ir bankai, bet ir kiekviena krautuvė galės įsitaisyti tokį prietaisą. Tada tikriausiai nebeapsimokės netikrus pinigus daryti, nes su jais nebebus galima toli nueiti...

VASARIO 16 -toji NEW MAMPSHIRE

Mančesterio BALFo skyrius š.m. vasario 12 d. surengė Vasario 16-tosios minėjimą. Minėjimo programą atliko buvę tremtiniai. Kalbėjo inž. Daugėla, inž. Balys ir Gedeikis. Solistė Daugėlienė, akompanuojant Aleks. Griauzdei, padainavo lietuviškų liaudies dainų. Pagrindinę programos dalį sudarė dokumentinių nuotraukų iš bolševikmečio Lietuvoje ir lietuvių gyvenimo Vokietijoje (iki išlipimo New York) rodymas. Nuotraukas aiškino inž. Daugėla.

Šio minėjimo proga BALFo skyriaus vadovybė padarė savo veikimo atskaitą ir parinko gausiai aukų, kurios, programos dalyviams atsisakius nuo atlyginimo, bus pervestos BALFo žinion. Skyrių veda energingas

vietos veikėjas Jonas Vaičiūnas.

Našvės lietuvių šv. Kazimiero draugija šventės minėjimą surengė vasario 19 d. šiame minėjime labai gražią kalbą pasakė iš Bostono atvykęs adv. dr. Br. Kalvaitis. Daugelyje atvejų, ir ypatingai senesnieji mūsų krašto ateiviai, buvo sujaudinti iki ašarų.

Po dr. Kalvaičio kalbos inž. K. Daugėla apie vieną valandą rodė ir aiškino nuotraukas iš bolševikmečio ir tremties gyvenimo.

Šv. Kazimiero draugijos pirminku šiuo metu yra adv. L. Velička. Jis Amerikoje gimes, bet gerai išmokęs lietuvių kalbą ir stipriai veikia lietuviškose organizacijose, įtakingai gindamas mūsų reikalus.

K.Da.

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Apie vasario 28 d. laivą "General Greeley" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Avižienis Antanas, Stasė, Algirdas, Aldona — New York, N. Y.

Balčiauskas Mindaugas, Auksė, Birutė — Chicago, Ill.

Bielinis Petras, Natalija — Cleveland, Ohio.

Demikis Vytautas — Brooklyn, N. Y.

Didžialienė Ona — Cleveland, Ohio.

Endriūnas Vincas — New Rochelle, N. Y.

Frizelis Stasys — Eden Valley, Minn.

Gaška Aleksandras, Emilija, Vilda, Remigius, Aleksandras — Detroit, Mich.

Gedgaudas Mykolas, Albertina.

Minėjimui vadovavo lietuvis — amerikietis kpt. P. Masys.

Buvo nutarta pasiūsti atitinkamus raštus didiesiems Amerikos vyrams ir padėką Ohio gubernatoriui už Lietuvos nepriklausomybės šventės proklamaciją.

Susirinkusieji, maloniai praleidę keletą valandų, išsiskirstė reikšdami padėką Frances Gerulunas už paruošimą ir išsuntinimą pakvietimų, o šeimininkui Clem Pociui už suruoštas puikias vaišes.

CHICAGO, ILL.

VETERINARIJOS GYDYTOJŲ SUSIRINKIMAS

Chicagoje ir jos apylinkėse apsigyvenę lietuviai tremtiniai veterinarijos gydytojai š.m. vasario 12 d. buvo susirinkę pasitarti savo profesiniais reikalais ir apsvastyti Lietuvių Tremtinių Veterinarijos Gydytojų Draugijos atstėgimo reikalą J.A.Valstybės.

Susirinkime dalyvavo vet. medicinos daktarai: Bronius Andrašiūnas, Liudas Gaudušas, Petras Gavėnas, Stasys Jankauskas, Vincas Katelė, Mykolas Kirikilas, Bronius Leparskas, Pranas Lapatinskas, Juozas Leseckas, Antanas Milaknis, Juozas Motiejūnas ir Stasys Stirbys.

Susirinkimo dalyviai, apsvartę LTVG Draugijos reikalus, nutarė ją atsteigti ir išrinkti valdybą: St. Jankauskas — pirm., A. Milaknis — vicepirm. ir L. Gaudušas — sekret.-izd. Revizijos komisiją sudaro P. Gavėnas ir M. Kirikilas.

Be to, kolegų glaudesniai bendradarbiavimui ir profesiniam tobulinimuisi susirinkimas nutarė steigti Chicago veterinarijos gydytojų klubą.

A. M.

MANCHESTER, Conn.

PIRMĄ KARTĄ MINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIS

Vasario 18 d. Mančesterio senieji ir naujieji ateiviai pirmą kartą šiame mieste surengė Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimą.

Minėjimas pradėtas 10 v. vietos R. kat. bažnyčioje pamaldomis.

8 val. vak. vietos lietuvių svetainėje įvyko iškilmingas minėjimas. Neseniai iš tremties atvykęs prof. K. Alminas savo kalboje nušvietė Vasario 16-tosios reikšmę lietuvių tautai.

Po paskaitos sekė meninė dalis: pianu buvo paskambinti keli lietuvių kompozitorių kūriniai; vyrų oktetas padainavo kelias dainas; šokėjų grupė pašoko kelius tautinius šokius; scenos męgėjų būrelis suvaidino "Paspaltingoje zonoje", 1 veiksmo vaizdelį iš laisvės kovų; jaunieji tremt. akordeonu pagrojo keletą lietuviškų melodijų ir padeklamavo kelis eilėraščius.

Minėjimas praėjo pakilia nuotaika. Pilna salė senųjų ir naujųjų ateivių su įdomumu sekė programą.

Pertraukos metu buvo rinkliava Lietuvos vadavimo kovai paremti ir tremtinių pervežimo išlaidoms apmokėti. Surinkta \$179.30.

Programai pasibaigus suruošta kukli vakarienė. Dalyvis

COLUMBUS, O.

PIRMASIS VIEŠAS LIETUVIŲ PASIREISKIMAS

Nors Columbus mieste gyvena nemažas skaičius lietuvių kilimo amerikiečių, bet platesnei lietuviškai visuomenei nebuvo žinoma. Atsiradus keliems tremtiniams ir aktyviai paremus susipratusiems lietuviams — Clem Pociui, John Rouikai ir J. Rouikienei, buvo suorganizuotas Vasario 16-osios minėjimas.

Minėjimas įvyko 51 Washington Ave., Clem Pocius restorane. Dalyvavo per 90 žmonių. Clem Pocius davė ne tik patalpą, bet ir pavaišino pietumis visus svečius.

Iš vakaro dviejuose vietiniuose laikraščiuose (DISPATCH ir COLUMBUS REGISTER) pasirodė straipsniai apie lietuvių tautos šventę — Vasario 16-ją.

I minėjimą atsilankė NCWC atstovas kun. L. Corcoran ir pasakė kalbą.

Iš lietuvių kalbėjo kun. V. Šuminas ir dr. A. Jasevičius. Abu kalbėtojai priminė, kad ar mokam ar nemokam lietuviškai kalbėti, bet mūsų tėvai, jei ne tėvai — tai seneliai, yra kilę iš Lietuvos, tad turime aktyviai prisidėti prie Lietuvos laisvės atgavimo. O kad tai greičiau ir geriau galėtume atlikti, turime susiorganizuoti.

Sekmadienį, kovo 26 d., 8:30 val. Clevelande, pirmasis ČIURLIONIO ANSAMBLIO koncertas. Kitų miestų lietuvių, atvykusių pamatyti ir išgirsti. Skubėkite užsakyti bilietus telefonu (vakarais) Cleveland, TY-1-1900 arba laišku, rašydami šiuo adresu: Mr. J. Stempulis, 1152 Dallas Rd., Cleveland, Ohio.

Cleveland IR APYLINKĖSE

NAUJOSIOS PARAPIJOS SUKAKTIS

Naujosios Parapijos 20 metų sukakties minėjimo bankietas praėjo šauniai. Žmonių prisirinko per tris šimtus. Vaisės buvo puikiai parengtos.

Vyriausia šio vakaro vedėja buvo Agota Navickienė, pasižyminti nepaprastu darbštumu ir dosnumu. Ji visur suspėja. Vyriausia virėja Veronika Sadauskienė įdėjo nepaprastai daug darbo ir kulinarinio talento. Daug dirbo Ona Mikelionienė, kuri yra visada ir visur, kur tik jos pagalba reikalinga. Nesulaikyti jos nuo veikimo ir namuose ištikusi skauda nelaimė.

Yra ir daugiau Naujojo Parapijos darbščių veikėjų: Ona Jonušaitienė, Grigoniene, Šerkšnienė, Šeporaitienė, Beržinskienė, Laniauskienė, Labašauskienė, kitos ir kiti, visi kuo nors prisidėję prie šio bankieto sekmingumo. Visoms ir visiems pri-

klauso didelę padėką, taip pat mergaitėms ir berniukams — padavėjams į stalus už munda-gų ir greitą patarnavimą. Geriamų Cicukų dukrelė padovanojo parapijos gimtadieniui gražų tortą su gyvų gėlių papuošimu. Stalų tvarkymu ir puošimu rūpinosi P. Štaupienė.

Šios parapijos klebonas kun. Angelaitis savo darbštumu ir gera ekonomija, gražiū sugyvenimu su parapijiečiais padėjo sukelti tiek daug pinigų naujai bažnyčiai statyti, kad jau ruošiamasi greit pradėti statybą.

TREČIASIS IS EILĖS

Clevelando Vasario 16-tosios parapijos salėje vasario 26 d.

Tą dieną buvo atlaikytos pamaldos už Lietuvos laisvę. Po pietų minėjimo programoje kalbėjo klebonas kun. Angelaitis, kun. A. Spurgis ir Tamulionis. Buvo skaitoma kukli meninė pro-

grama, kuriai vadovavo Regina Brazaitienė. Aukų surinkta apie 70 dol. Minėjimas buvo nors ir negausus, bet nuotaikingas. Programai vadovavo S. Laniauskas.

GRAŽI WILLOUGHBY LIETUVIŲ INICIATYVA

Willoughby (Ohio) miestelyje ir apylinkėse yra įsikūrę iki 50 lietuvių šeimų. Gyvenant čia nuo lietuvių organizacinio centro Clevelando, bet koks organizacinis veikimas buvo čia sunkiai įmanomas.

Pagaliau š.m. vasario 19 d. Mrs. Fr. Ross namuose, vietos iniciatorių rūpesčiu, buvo sukvietas pirmasis lietuvių pasitarimas. Iš ryto 11 val. vietos katalikų bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos už Lietuvą.

Susirinkusiems pranešimus padarė Willoughby apsigyvenęs gen. V. Nagius-Nagevičius ir iš Clevelando atvykęs J. Rimašauskas. Pasitarime dalyvavo ir clevelandietis veikėjas Jonas Aleksa.

Vietos lietuviai savo organizaciniam reikalams tvarkyti išsirikino ir komitetą, į kurį įėjo: Fr. Ross, Stella Thompson ir Miliūnas.

Susirinkusius Fr. Ross pavaišino skaniais pyragaičiais, o gen. Nagius-Nagevičius įteikė lietuviškų knygų, kurias yra paaukojęs kun. Pranas Juras.

LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ VIENYBĖ

kovo 11 dieną Lietuvių svetainėje ruošia kortavimo vakarą su visais smagumais. Ten galėsime pasimatyti su draugais bei pažįstamais ir linksmai praleisti vakarą.

Mes daug dirbam ir daug sudedam pinigų kitų reikalams, tik kartais užmirštam savuosius reikalus. Namų Savininkų Vienybė kaip tik ir rūpinasi namų savininkų apsauga, nes mūsų namai yra mūsų gyvenimo atsarga, o visokių pasikėsinimų prieš nekilnojamąjį turtą labai daug. Apsaugą nuo tų visų kliūčių rasime Namų Savininkų Vienybėje, todėl ir remkime ją visomis išgalėmis, atsilankydami į jos parengimus ir susirinkimus, kurie yra laikomi kiekvieno mėnesio antrą trečiadienį 8 val. vak. Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave.

Priklausykime visi, kas tik turim kokią nuosavybę. Metinis mokestis yra \$1.00 ir ši organizacija yra laisva nuo visokios politikos.

Kiekviename susirinkime adv. patarėjas atsako į klausimus ir aiškina visas taisykles apsiginti nuo visokių kliūčių. Todėl ir verta priklausyti kiekvienam namų savininkui.

Artimiausias susirinkimas kovo 8-tą, 8 val. vak. Lietuvių svetainėje. Valdyba

"INCOME TAX" DEKLARACIJŲ UZPILDYMAS

Kam reikia pagalbos užpildyti mokestinius ("Income Tax") pareiškimus, gali kreiptis į DIRVĄ pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 val. vakaro. Penktadieniais ir šeštadieniais galima kreiptis tik susitarus su užpildytoju. Susitarti galima aukščiau nurodytomis dienomis ir valandomis telefonu EN 4486.

Ateinant reikia atsinešti su savim nuo darbavietės gautus mokestių atskaitymo lapelius (Form W-2).

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence.

Savers always welcome

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas mūsų specialybė.

Kambarių Popieravimas Namų Maliavojimas

16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8794.
Cleveland, Ohio

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rąkandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Saving Bld.

Telef.: MAIN 1773.

Rezidencija: PENINSULA 2521

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefonas: POTomac 6899

'KAUNAS'

Batų taisymo dirbtuvė

1463 Addison Rd.
(Wade Park kampas)

Savininkas
Kazys Ivanauskas,
lietuvis — naujakuris

Metais pirmyn 1895-ais, Metais pirmyn 1950-ais
MONCRIEF SILDYMO ĮRENGIMAI
GAS • OIL • COAL
THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

THE GREATER CLEVELAND HOME and FLOWER Show

Vėl "Gražiausia metų paroda"

Gėlių ir daržovių rojus...
Gera informacija namų planuotojams
Bilietai kasoj (3 c.
įskait. fed. mok.

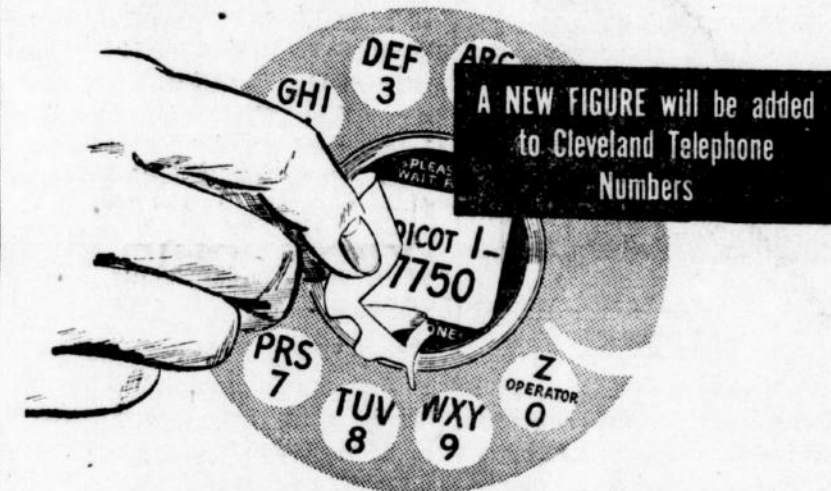
ATEKIT ANKSTI ...

... ATEIKIT DAŽNAI!

VALANDOS: Atidarymas 1 p.p. iki 11 vak., paskui 11 r. iki 11 vak. Uždarymo diena 11 r. iki 8 vak. Atidara 9 dienas, 2 šeštadienius ir 2 sekmadienius.

ŠEŠTADIENI VIDUNAKTI!

● Šeštadienio vidurnaktį daugumas Didžiojo Clevelando telefonų gaus naujus numerius. Vietoj vardų telefonų stotys gaus dar ir numerį prie vardo. Jūsų naujas telefono numeris yra po geltonu dangteliu, esančiu telefono ratelyje. Pašalinkit tą geltoną dangtelį prieš eidami gulti šį šeštadienį. Po vidurnakčio jūs turit naudoti naujosius numerius telefonuodami.

DARYKIT 3 DALYKUS po šeštadienio vidurnakčio

1. PAŠALINKIT GELTONĄ DANGTELĮ nuo jūsų telefono ratuko. Po juo yra jūsų naujasis telefono numeris.
2. ŽINOKIT NUMERĮ, kurį šaukiate prieš pradėdami sukli ratuką. Pasižiūrėkit į naują MĖLYNĄ telefonų knygą. Visi numeriai jūsų senoj pilkoj telefonų knygoj nebetinka.
3. RINKIT NAUJUS SKAIČIUS stoties vardei. Pavyzdžiui, šaukdami Washington 1-7009, imkit pirma WA 1, o paskui jau kitus keturius numerio skaitmenis.

Jei dar neturit MĖLYNOS knygos

pašaukite TOWER 1-9080 tarp 7:30 ryto ir 8:00 v. vakaro penktadienį arba šeštadienį ar tarp 9:00 ir 5:00 v. v. sekmadienį, ir knyga jums bus tuojau pristatyta.

ASMENINĖ
TELEFONŲ KNYGA
sąžymėti dažnai jūsų šaukiamam numeriam laukia jūsų pareikala vimo. Pasinaudokite ja ir pakeiskite senus savo telefonų sąrašus. Reikalaukite jos mūsų įstaigoje, 750 Huron Rd., ar mūsų telefonų kambarį, 2012 East 9th Street.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

'DANCING'

Every Friday & Saturday at
'JACK'S BAR'

Known as the
"Blackstone Club"

featuring
Ronnie & his Polka Trio"

Popular Prices — No Cover — No Minimum

Have a "Good Time" at a "Good Place"

7323 Wade Park Ave.

EN 9212

Darom naujas

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
— Pigiau negu kitur

TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus

1019 Woodland Ave. Cleveland

Namų adresas: 7204 Donald Ave.

Telefonai:
EN 3844
MA 3359

Mes duodame ir iškeičiame Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

Vyram grynios vilnos

GABARDINO

SIUTAI

39.75
NAUJAUSIOS
PAVASARIO
SPALVOS

SKIRTI PARDUOTI BENT UŽ
10 dolerių PIGIAU

Gražūs grynios vilnos gabardino siūtai, viena-eiliniai ir dvieiliniai modeliai... visur rankomis siūti, kur tik reikia užtikrinti geresnį ir ilgesnį nešiojimą. Naujos mėgiamos spalvos pavasarui ir ištisiems metams. Reguliarus, trumpo ir ilgo dydžio.

Galimos patogios išsimokėjimo sąlygos.

Basement Men's Clothing Department

Clevelande IR APYLINKĖSE

KUDIRKIEČIŲ POBUVIS

Pereitą šeštadienį kudirkiečiai buvo susirinkę Lietuvių salėje pakortuoti, pasimatyti, pasivaišinti. Vakaras praėjo jaukiai ir nuotaikingai. Buvo gautas toks laiškas iš DIRVOS redakcijos:

Gerbiamieji!

Šio Jūsų pobūvio proga leis- kite pareikšti Jums nuoširdžią padėką už puikų Vinco Kudirkos paveikslą ir minimą.

Tuo prisidėjote prie didžiojo Lietuvio, kurio vardą nešiojate, pagerbimo, o taip pat ir prie visų pasigerėjimą keliančio DIRVOS redakcijos papuošimo.

Dar kartą — nuoširdžiausias acių!

V. Rastenis

DIRVOS redaktorius

SLA 136 KUOPOS SUSIRINKIMAS

bus šį sekmadienį kovo 5 dieną, 11 val. prieš piet. Lietuvių salėje. Šalia kitų klausimų bus ir SLA Vykdomosios Tarybos rinkimai (SLA vyriausio centro organą renka visi nariai kuopų susirinkimuose).

Kviečiami dalyvauti naujaku- riai susipažinti su SLA orga- nizacija.

LIETUVIŠKOSIOS MOKYKLOS TEVŲ SUSIRINKIMAS

kviečiamas ateinantį sekmadienį, kovo 5 d., 11 val., Lietuvių salėje.

Visus tėvus, turinčius mo- kyklinio amžiaus vaikų (lankan- čių pradžios ar aukštesniasias mokyklas) maloniai kviečiame dalyvauti. Mokyklos Vedėjas

NAUJA BALFO 55-to SKYR. VALDYBA

Šių metų vasario 26 d. įvyku- siame 55-to BALFO skyriaus susirinkime išrinkta nauja val- dyba: Feliksas Baranuskas pir- mininku, Simonas Laniauskas vicepirmininku, Paulius Makars- kas sekretorium, Paulina Štau- pienė finansų sekretore ir Vik- toras Amšiejus kasininku.

Taip pat prisirašė daug naujų narių.

REIKALINGA MOTERIS

namų ruošos darbams, susikal- banti angliskai.

Kambarys, išlaikymas ir alga. Kreiptis telefonu YE 6082

Naujiena vyrams!

Foliano kirpykloj

6908 Superior Avenue
(šalia DIRVOS red.)

dabar dirba Kaune buvęs žinomiausias vyrų kirpėjas

R. MAŽLIAUSKAS

Naujakuriams ašiku! Pa- bandykite ir senieji cleve- landiečiai! Nesigailėsite!

SKAUTŲ-ČIŲ VADOVYBĖ

ruošia pirmą viešą sueigą šį sek- madienį kovo 5 d. 5 val. po pietų, Clevelando Lietuvių salėje. Iškilmių metu jaunieji skau- tai duos įžodį, Lietuvos skautų patroną šv. Kazimierą prisimin- ti skn. Balčiūnas skaitys pas- kaitą ir bus atlikta skautiška programa.

Skautai ir skautės nuoširdžiai kviečia dalyvauti Clevelando lie- tuviškąją visuomenę.

Clevelando Skautų-čių
Vadovybė

TREMTINIŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIMAS

Sekmadienį Lietuvių salėje buvo Liet. Tremtinių Draugijos Clevelande metinis susirinkimas su apyskaitomis ir naujos val- dybos rinkimais.

Apyskaitose buvo suminėta, kad draugija per metus dalyva- vo bent aštuonių parengimų programose, kad jos iniciatyva sukurta Kultūros Fondo Cleve- lando skvrius, Draugija sudarė pradžią Kultūros Fondo finan- sams, sukelndama 300 dolerių Čiurlionies ansamblio reikalams.

Susirinkime buvo iškelta toli siekiančių sumanymų, bet val- dyba renkant buvo sunkumu: liešiolinės valdybos nariai grie- žtai atsisakė būti renkami, nes jie jau dalyvauja daugelyje kitų organizacijų, jaučiasi savo pa- reigai atliekanti. Kiti kandidatai ir- či dėl panašiu priežastimi atsisai- kinėjo. Paeiliau iš sutinkančių ir nesutinkančių tarpo vis dėlto išrinkta valdyba: Čvvas. Balčiū- nas. Stempužis, Braziulis, Čiu- berkis.

Sprendžiant iš balsavimo re- zultatų, susirinkime dalyvavo apie 70 narių, nors buv. tremti- nių Clevelande, vien suaugusių, skaitoma daugiau kaip 300. Daugelis dalyvauja visoje eilėje kitų organizacijų. Išskyla kla- simas — ar šiai draugijai veikti lygiagrečiai, ar siekti, kad visos jos narių jėgos būtų atitinkamai perkeltos į kitas organizacijas. Pastebima, kad žymi dalis nau- iai atvykusiųjų dar nedalyvauja jokiose organizacijose, net ir šioje...

Susirinkimo proga sunešta au- kų produktais velykiniams siun- tinėjams į Vokietiją džiova ser- gantiems per 30 sv. ir pinigais suaukota 45 dol. Taip pat suau- kota 65 dol. mirusio tremtinio Kiličevičiaus našlei paremti. Čia buvo teisingai pastebėta, kad, jeigu vėlonis jau būtų spėjęs įstoti į susivienijimą, našlė gau- tų apdraudos sumą ir tai būtų jai daug žymesnė parama, negu dabar surenkamos aukos.

Išvada: naujos valdybos pro- gramon visų pirma turėtų būti įtrauktas rūpinimasis, kad visi naujai atvykusieji ko gausin- giausiai įstotų į Kultūros Fondą, BALFą ir į apdraudos susivie- nijimą.

KVIESKIME VISUS!

Rengdamiesi į pirmąjį čiu- rlioniečių koncertą, neužmirški- me, jog ne vien mums patiems svarbu turėti tą didelį malonu- mą, bet svarbu, kad ir kiti, ne lietuviai ir jį apsilankytų. Svar- bu, kad kiti — amerikiečiai pa- matytų ir išgirstų lietuvių tau- tinį meną.

Todėl visi, turintieji pažinčių su amerikiečiais, kvieskite juos, kad jie apsilankytų į tą koncer- tą, pasisūlykite jiems parūpin- ti bilietus. Dirbantieji įmonėse — neužmirškite savo tiesioginių ir aukštesniųjų viršininkų: ti- kėkite, kad lietuviškos dainos juos padarys palankius bendrai lietuviams, o taip pat ir jums patiems...

VISOKERIOPAS 50!

Vyt. A. Braziulis savo 50 gimtadienio proga nuo rašyto- jo Antano Tūlio iš Floridos ra- vo 50 svarų apelsinų, o iš DIRVOS — 50 egzempliorių ka tik iš- leistos jo paties knygelės "Aš laikiau pamaldas už Stalina", ant kurių kiekvieno viršelio auk- sinėmis raidėmis išspausdinta "50".

JAU GALIMA GAUTI

Knygelę "Aš laikiau pamal- das už Stalina" jau galima gauti DIRVOJE. Kaina 50 centų. Pa- tartina įsigyti mažiausiai po 2 arba ir daugiau: vieną sau, ki- tas — padovanoti tiems pažįsta- miesiems, kurie mažiau ar dau- giau klauso Kremliaus "apašta- ly" pamokslų. Jiems bus tikrai įdomu ir naudinga pasiskaityti, kaip buvo laikomos pamaldos už Staliną...

REGINA IR JONAS ČIUBERKIAI

prieš porą mėnesių atvykę iš Vokietijos, vasario 28 dieną su- silaukė dukters.

Dalis Clevelando žinių 7-tame puslapyje

MIRIMAI

Petronėlė Palaimienė, 67 m., 969 E. 76th St., mirė vasario 17 d., palaidota vasario 21 d. iš N. Parapijos Kalvarijos kapi- nės.

Liko vyras Kazimieras, duk- terys — Lotty, Anna Cirkel ir Nelly Cooley.

Laidotuviams patarnavo Ja- kubs & Son Funeral Home.

CENTRAL ARMORY

Shapely Violet Vivann ir June Byers, merginos imtynininkės, kreipėsi į Jack Gansong dėl su- siėmimo su Mildred Burke. Im- tynės bus ateinantį antradienį, kovo 7 dieną.

Pagrindinėse imtynėse Frank Talaber stoja prieš didįjį Togo. Togo imtynėse vartoja džiū-dži- tsu ir kitokius azijatiškus triu- kus. Lord Blears pakartotinai imsis su Jack Kennedy. Porinė- se imtynėse dr. Ed Meske ir Dick Trout prieš Don Evans ir Ivan Rasputin.

HIPPODROME

Nuo trečiadienio, kovo 8 die- nos, rodoma "Young Man With a Horn" — filma apie jauno trompetininko džazo orkestre iš- kilimą ir kritimą. Filme daug džazo muzikos.

RKO Keith's 105th

Kovo 1-7 d.d. "All the Kings Men" su Broderick Crawford, Joanne Dru, John Irelander ir John Derek.

SEVERANCE HALL

11001 Euclid Avenue

Sekmadienį, kovo-March 26 d., 8:30 val. vak.

ČIURLIONIO

lietuvių tautinio meno

ANSAMBLIO

PIRMASIS KONCERTAS AMERIKOJE

PROGRAMOJE

Lietuviškos dainos, tautiniai šokiai ir tautinė muzika.

Atlieka

Mišrus choras, moterų choras su kanklėmis, vyrų choras, mišrus choras su solistais ir su lietuviškų tautinių instrumentų orkestru.

ANSAMBLIO VADOVAS Alfonsas MIKULSKIS

ŠOKIŲ VADOVAI

Aldona VALEIŠAITĖ ir Liudas SAGYS

KANKLIŲ VADOVĖ

Ona MIKULSKIENĖ

REŽISIERIUS

Petras MAŽELIS

Užsisakant bilietus iš kitų miestų ir visais kitais koncerto reikalais prašoma kreiptis į Čiurlionio An- samblio valdybos pirmininką Juožą Stempužį, 1152 Dallas Rd., Cleveland, Ohio. Telefonas: TY 1-1900.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 8709

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

CLEVELAND, OHIO

Artinasi pavasario laikas!

Tai yra naujų sumanymų ir naujo veikimo laikas kiekvienam žmogui, pagerinti jo gyvenimą. Tai geras laikas pradėti tau- pyti. Taupymas, nors ir po mažą sumą, užtikrina ateitį ir apsaugo nuo rūpesčių. Taupydami gali tapti namo savininku.

Lietuvių Banke santaupos nuošimčiais auga kasdien. Jos čia yra USA valdžios apdraustos per Federal Insurance Corporation.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave.

HE. 2498

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1773. REZIDENCJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreip- kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įval- riuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Wikelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wikelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Lietuviška laidojimo įstaiga

Valdžios pripažinti laidojimo direktoriai:

Della E. Jakubs
William J. Jakubs

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1763

Nuo kovo 5 dienos ryto
DIRVOS TELEFONO No.

bus

EN 1-4486